

Biraz geç ama, güç değil çok şükür..
Bu başmuharrirlerden bir
dava üzerinde ilk defa olarak
(Devran 4 üncü)

13

Ancak on sekiz yirmi yaşlarında yakışıklı bir delikanlı olan seyisi onun al atını getirdi ve sağ taraftan kolana asıldı; İbrahim Bey bir sıçrayışta eğere yerleşti. Ötekiler de atlarında bindiler. İbrahim Bey sipahilerin en acar ve insafsız görünen iki tanesine seslendi:

— Bey, tekrar ediyorum: insaf dinim yarısıdır, Silâhsız ve hazır... lüksüz, sabah karanlığında yüzlerce azılı korsan tarafından baskına uğrayan bir avuç köylü onlara ne yapabilir? Kendimizi bizim yerimize koyun da öyle hüküm verin!

İbrahim Bey kırbağını sıkıyor ve sallıyordu; dişlerini de sıkıyor. İmam da diğerleri gibi muamele yapmamak için kendisini zorla, diğme güphe yoku, Nihayet şunları söyleyebildi:

— Hoca, sen çekil... Dünya islerine karışma!

— İslâmiyette dünya ve ahret işleri ayrı değildir, dünya bir imtihan yeridir, ahret hesap yeridir. Biribirini tamamlar. Senin yaptığın zulümdür; her ne varsa veririm, birkaç gün sonra hayvanlarımızı da satar, bedellerini ne tutarsa getiririz. Yoktan var etmek Allah'a mahsustur. Olmazsa ne verilir?

— Sen çekil, dedim, karışma!

— Çekiliyorum, zaten vazifem bu kadardır; bir felâkete uğrarsan bana iltihaz edemeyiz, demiyelim!

— Hele sus da git buradan... Çok söylendin!

Şimdi İbrahim Bey vergilerini tam olarak getirmedikleri için köylülere hakaret ediyor; onlara dayak attırıyor; hayvanlarını ve eşyalarını yazdırarak fiyat biçiyor; boren karşılayacak kadarını hemen köyün meydanına getirtiyor.

Öğleye doğru hemen hemen bütün sığır sürüsü, hattâ çift hayvanlarının bir kısmı toplamıştı; öğleden sonra İbrahim Bey onları bir iki çobana ve on beş kadar sipahiye teslim ederek Belentepe'ye gönderdi. Sipahilerin başında onların ağası Halil bulunuyordu; kâtipleri de beraber aldığı için o radaki vergileri onun toplayacağı anlaşıyordu. Kendisi Mîlâsa dönecekti.

Köy halkı arasında derin bir ızdırıp vardı; şu düveler, şu buzağlar, şu bol sütlü inekler ve şu kuvvetli öküzler bu köylülerin sanki öz çocuklarıydı; hepsi de sahiple, rinin bin türlü ihtimamlarıyla büyütülmüşlerdi. Öyle ki, çok zaman kendi yataklarını ve yiyeceklerini ihmal etmişler; lakin bu hayvanların otlarını, sularını, ahırlarını bir an ihmal etmemişlerdi. Şimdi onların arkalarından ağlıyorlardı; sanki evlatlarından ayrıyorlardı. Hayvanlar da bağlarını çevirip bülürüyorlardı. Zira yuvalarından, yurtlarından uzak düşüyorlardı; bazıları köyüne dönmek için sürüden ayrıyorlardı; lakin derhal sipahiler tarafından çevriliyorlardı.

Cin Alinin kır tayı, iki genç buğastı, bir çift öküzü ve iki tanesi de onların arasında götürülüyordu. Ağlamak ihtiyacını duyuyordu; lakin kendisinin bir erkek olduğunu düşünerek iradesine hakim oluyordu; o kadar ki o sırada ağlayabilmek için kız olmadığna üzüliyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Lâkin en çok babasını düşündü. Güne de güphe yoku. İbrahim Bey hemen hemen bütün köylü erkeklerle hakaret etmiş ve dayak atmış olmaları beraber, serbest bırakmıştı. Yalnız Koca Veliyi sa- bahtanberi cami önündeki çmara bağlı tutuyordu. Cin Ali onun âkretinden endişe ediyordu; Emine kadını bir kenara çökmüştü; bir tarafına Me'medi, bir tarafına da Ayşeyi almış, kollarla sarmış; gözlerini büyük oğlundan kocasına, kocasının büyük oğluna, ürkek ürkek çeviriyordu; onun her halinde ne yapacağını düşünüyordu.

Haber Şehirden ve Memleketten

Aksaray cinayeti

Kaynanasını öldüren ve karısını yaralayan dokumacı 9 sene 2 ay yatacak

Geçen sene, Aksarayda, kıskançlık yüzünden kaynanası A. siyeyi öldüren, karısı Nadire ile akrabasından Fahriyi yaralayan dokumacı Mehmedin muhâkemesi dün birinci ağır cezada bitirilmiş ve 22 sene müddetle hapse mahkûm edilmiştir. Ancak vaka da Mehmedin erkeklik gururunu haleldar edecek mahiyette tahrik görüldüğünden, cezası 9 sene 2 aya indirilmiştir.

Geçen mali yılda Tahsilât 30 milyon lira arttı

Son aylara ait tahsilât rakamları da alındığından geçen mali yıl tahsilâtının balığ olduğu miktar tesbit edilmiştir. 1940 mali yılında devlet tahsilâtı 286 milyon 376 bin lira balığ olmuştur. Bu miktar 1939 mali yılı bütçesinin tahsilât yekûnundan 30 milyon 253 bin lira fazladır.

İzmir Fuarı İstanbul belediyesi de iştirak edecek

İzmir enternasyonal fuarı hazırlıklarına devam edilmektedir. Fuar 20 ağıstosta açılacak 20 Eylülde kapanacaktır. Haber ve riddiğine göre fuara, bir Macar sirkî getirilmesi için teşebbüs, lere geçilmiştir.

Diğer taraftan İstanbul belediyesi fuara iştirak edeceğini dün fuarın İstanbul mümessilliğine bildirmiştir. Böylelikle İstanbul'daki imar hareketleri ve şehrin turistik ve tarihi güzellikleri hususî bir pavyonda canlı surette maket, grafik ve fotoğraflarla teşhir edilecektir. Fuar bu sene İngiltere, Almanya, İtalya, Romanya, Macaristan iştirak edecektir.

KUÇUK HABERLER

* Çekmecedan geçen bir kamyon S. dık oğlu Ali adında bir adama çarparak ölümlüne sebebiyet vermiştir. Meçhûl kamyonun gofförü aranmaktadır.

* Şehrimizde üç tane alkam ticaret mektebi tesis olunacaktır. Bunlardan biri Beyoğlu, diğeri İstanbulda, üçüncüsü de Anadolu yakasında olacaktır.

* Tefvîk Fikretin Rumenhisarında ki aşyanın bir müze haline ifrâç edileceğini yazmıştı. Aşyanın bina vaziyetini tetkik etmek üzere giden heyet tetkiklerini tamamlamıştır. Diğer taraftan Tefvîk Fikretin refikası kendine ait bir çok eşyayı buraya konmak üzere inkılâp müzesine teslim etmiştir. Bunların arasında Tefvîk Fikretin kullandığı zati eşya bulunduğu gibi vücûda getirmiş olduğu tablolar da vardır.

* Şehrimizdeki müteahhitler tarafından bir birlik teşkil edildiği yazılmıştı. Birliğin nizamnamesi hazırlanmak maksadıyla bu hafta içinde ticaret odasında bir toplantı yapılacaktır.

* Günden güne genişleyen Polatlı şehrinin bugünkü haritasının ve mülâkabeli inkışaf haritasının yapılmasına karar verilmiştir.

* Belediye Zincirlikuyu asri mezarlığının etrafını tamamen duvarla çevirmeye ve mezarlığa büyük bir mermer kapı yaptırmaya karar vermiştir.

Dünyanın en modern telefon santralı Aksarayda Valide caminin karşısında kurulacak

Münakalât Vekâletinin verdiği tahsisatla İstanbul tarafında yapılacak telefon sebekesi tevsiyatı ve yeni santral inşaatı işine başlanmıştır. Yeni ikinci İstanbul otomatik santrali için Aksarayda Valide caminin karşısındaki saha intihap edilmiştir. Burada köşedeki türbe ve muvakkithane bırakılarak bundan sonraki binaların istimlakine başlanmıştır. Bu sahanın tramvay yoluna cephesi yirmi, uzunluğu altmış metredir. Üç kahve, bir fırın, bir bakkal postane binaları bulunmaktadır. Binaların bir kısmı evkafa aittir. İki numaralı İstanbul santralı dünyanın en modern telefon santrallerinden biri olacaktır. Santral fennin son tetrakillerine göre yapılacaktır. İstanbul tarafındaki telefon tevsiyatı işinin süratle yapılarak 1942 senesi sonuna kadar bu iş tamamen ikmal edilecektir. Bu yeni santral 20 bin abonelik olacaktır.

Zincirli kuyuda Bir otomobil kazası daha oldu

Portekiz konsoloshanesinin otomobili bir araba ile çarpıştı

Portekiz konsoloshanesinin 1386 numaralı hususî otomobili dün akşam üzeri Büyükdere'den gelirken, Zincirlikuyudaki Asri Mezarlık önünde bir atlı araba ile çarpışmıştır.

Çarpışma sonunda otomobilin ön kısmı, arabanın da yan tarafı parçalanmıştır. İnsanca zayıf olmuştur. Şoför yakalanmış, Sarıyer jandarma kumandanlığı tahliyata başlanmıştır.

Münakalât Vekili Bu sabah Trakya'ya gitti

Fazlî Paşası Ankara'dan girmiş ve gelen münakalât vekili Cevdet Kerim İncedayı, buradaki tetkiklerini bitirdikten sonra bu sabah otomobiliyle Trakya'ya gitmiştir. Vekil, Trakya'da bir müddet vekâlete bağlı müesseselerde tetkiklerde bulunduktan sonra şehrimize dönüp Ankara'ya gidecektir.

Bir idam kararı

Katilin çaldığı para az olduğundan 30 seneye indirildi

Geçen kurban bayramının ikinci günü Üsküdar'da bakkallık yapan Kemal dükkânında beyni patlamış olarak ölü bulunmuş, tahliyatı sonunda arabacı Şadan adında birisinin geceleyin dükkândan hırsızlık yaparken Kemal tarafından yakalanması üzerine kendisini basma dirhemle vurarak öldürdüğü anlaşılmış, Şadan yakalanarak ağırceza mahkemesine verilmiştir.

Şadanın dün bitirilen muhâkemesinin geçen celsesinde müddei umumi kendisinin itiraf etmiş mahkemede dünki kararında katili idam cezasına çarptırması. Ancak çalman paranın 6 lira gibi az miktarda olması tahfif sebebi sayılmış ve ceza 30 sene hapse tahvil olmuştur.

Türk grameri komisyonu toplanıyor

Maarif Vekâletinin teşkil ettiği komisyon temmuzun 7 nci günü Ankara'da çalışmaya başlayacaktır. Tahsin Bankooglu'nun hazırladığı gramer üzerine dört yüze yakın mütalea gelmiş ve bunlar tasnif edilerek Türk gramerinin esas meseleleri tesbit olmuştur. Bunlar tetkik edilecek ve bir karara bağlanacaktır.

Topkapıda yeni asfalt meydan

Belediye, Trakya asfaltının başlangıç noktası olan Topkapıda tevsiyat işini ikmal etmek üzeredir. Şimdi bu rada yeni asfalt meydan ve tretuvar yapılacaktır.

B.M. Meclisinde

Asker ailelerine yardım işi

Dahiliye Vekili izahat verdi

Nakil vasıtalarına ve sinemalara zam Mali kudret ve bedeni kabiliyet bakımlarından kanuna aykırı değildir

Ankara, 3 — B.M.Meclisi dün toplanmıştır.

Celsenin açılışını müteakip Refik İnce (Manisa)'nın asker ailelerine yardım hakkındaki sual takririne dahiliye vekili cevap vermiş, ezimle şöyle demiştir:

— Sayın arkadaşım arasında dahiliye vekâletini nizam ve kanuna riayetkâr olmak sebebiyle taltif buyurdular. Bu defa kanundan ayırdığımız zahip oluoyrlar. Kendilerine temin ediyorum ki bu sefer de kanundan ayırmadık. Kemali dikkat ve itina ile bunun üzerindeyiz. Bizim şiarımız budur, başka türlü yapmamıza imkân yoktur. Biz kemali samimiyyetle bu işin esasen kanuna mutabık olduğunu kanaatindeyiz. Arkadaşım buyurdular ki, 1111 numaralı kanunun bahsettiğimiz maddesinde bir fıkra vardır ki orada bedeni kudret ve mali kabiliyet aranır, bu karar bu kayıtlardan tecrüde emistir, uzadığımızı buyurdular. Hayır, efendim, onu da mahfuz tutmuştur. Belediyenin kararı sudur: nakil vasıtalarının birinci mevkine ve sinemaların geleneklerini alımlar. Bizim memlekette nakil vasıtalarının birinci mevkine ve sinemaların gitmek zannediriz, iktidara delâletin en ziyade inatılacak olanlarıdır. Kudret kazinesi olarak bundan daha önemli si zor bulunur. Bedeni kabiliyetle mali kudretin ikisinin beraber bulunmasını kanun şart koymamıştır. Bir adamın yalnız mali kudretli müsait olur da bedeni kabiliyeti yoktur, mükelleftir veyahut bedeni kabiliyeti vardır da mali kudretli yoktur, mükelleftir.

Trenlerin birinci ve ikinci mevkine binen, sinemaya giden. Bu adamın, li kudreti vardır. Bedeni kabiliyetin aramaya lüzum yoktur. Asker, vesikalı gösterdiği vakit muafıtır. Sonra belediye meclislerinin itirazları tetkik etmesi lâzımdır, buyurdular. Bu vermekle mükellef olan herhangi bir zat bir itirazda bulunursa bu itirazı tetkik edilmeyecek değildir. Bu belediye emcünleri tetkik edecek tir.

Biz günden endişe ediyorduz: Bir zat trenine biniyor, derse ki ben trenin parasını veririm ama asker ailesine yardım vermeyeceğim müeyyidemiz nedir. Binmeyeceğisin demek mi? hayır, bunu diyemeyiz, işte bu, kanuna muayyirdir. Ne yapalım? o kadar kalabalık arasında bir zabıt varakası mı yapalım? Herkesi bu kadar iz'ac edemem. Böyle bir vesika olmadan hangi tetkik mercine gidebiliriz? İşte aradığımız noktadan biri budur. Diğer bir nokta. Herkes bulunduğu yerde yardımla mükelleftir. Herhangi bir adam fiilen şehirden, köyden kalkmış gelmiştir, vesaiti nakliyyeye bindi diye alacağız, bu suretle bu zattan mükellefere istemek hakkını haiz değiliz. İşte kanuna muayyir bulduğum noktalardan biri de budur. Bu şekilde teferruata ait bazı noktalar var, onların hali ile uğraşıyoruz. Yoksa esasta kanuna muayyeret yoktur...

KABUL EDİLEN KANUNLAR

Bundan sonra Meclis, Türkiye'nin Budapeşte panayırına iştirakî masraflarını karşılamak üzere Macaristana gönderilecek 15 bin liranın tarih sırası bekenmeden Türk Macar kirlirinin den tesviyesi hakkında Macaristan hükümetine yapılan anlaşmanın tasdikine ait kanun lâyihasının ikinci mükâresesini yaparak kabul etmiştir.

Meclis Halli vapurları işletme inhi, sarına ait kanun lâyihası ile haricîten satın alınan buharlı ve motorlu gemilerle memlekette yapılan mümasilleri için getirilecek eşyanın gümrük resminden muafiyetine mütedaif kanun hükümlerinin meriyet müddetinin temdidine ve belediyelerle bunlara bağli müesseseler ve belediyelerle bankası memurları tekaülî sandığı teşkilatına ait kanun lâyihaslarını müstaceliyet kararla müzakere ve kabul etmiştir.

Sabah Gazeteleri ne diyorlar?..

raklarına pek az girdiler. Resmi tebliğlerden vazih bir mana çıkarmaya bizler için imkân yok. Yalnız kaybedilen tayyare ve tank sayıları bakımından rakamlar pek müthiş. Fakat bu hafta nasıl sağlan ve objektif bir fikir edinmek? Toprak kazang ve kayıplarını kontrol etmek kabîl. Fakat düşürülen tayyarelerin sayısını nasıl saymalı? Her iki taraf birbirinin tamamen zıta teminat veriyor. Aradaki fark o kadar büyük ki bir tarafın yahut her ikisinin de isteniyorek hataya düştükleri muhtakak. Sağlam ve

hakiki malûmat almak istiyenler tedebbüt içinde.

Bir şey varsa o da bu tereddüdün uzak süremeyeceğidir. Bir hafta daha geçerse harbin ne şekli alacağı az çok anlaşılabılır. Mühimhas olmaları harbin neticelerini düşürdüğü ve tahrip edileceği iddia olunan tayyare ve tankların sayıları ile değil, orduların eristikleri merhalelerin ehemmiyeti ile ilgilidir ve buna göre tarafların mukavemeti ve müadelenin devamı hakkında bir fikir edineceğizdir.

Bekliyeceğiz...

yet harbinin ilk neticeleri, başlıklı makalesinde ezimle diyor ki:

"Alman - Sovyet harbi, Almanya'nın vücûda getirmek istediği Avrupa birliği fikrinin tahakkukuna doğru kuvvetli bir adım atılmasına sebep olmuştur. Almanya Sovyetlere karşı açtığı harpte muvaffak olursa, Avrupa birliği fikrinin tahakkuku kolaylaşmış olacaktır. Ve o vakit Almanya demokrasilere karşı da bütün Avrupa namına konuşmak hakkını kazanacaktır. Fakat bu harbi kaybederse, Avrupa'nın nasıl bir âkibete sürükleneceğini bugünden tahmin etmek mümkün değildir..."

Haber

AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Uş

İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu (İstanbul) 216. Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonları: 23872
İdare: 24370
Rasa: 20335

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Yabancı
3 aylık	14.00 Kr.	27.00 Kr.
6 aylık	27.00 Kr.	50.00 Kr.
1 aylık	5.00 Kr.	10.00 Kr.

Satıldığı yer: Vakıf matbaası

TELEGRAF RADYO

Japonyanın kararı

Hariciye Nazırı
Milletin sakin ve
müttehit kalmasını
tavsiye etti

Tokyo, 2 (A.A.) — Negredilen res-
mi bir beyannameye bildirildiğine göre
bu sabah imparator nezdinde yapı-
lan toplantıda halihazır vaziyet ve
milli siyasete ait mühim bir karar a-
lmıştır.

Londra, 2 (A.A.) — Bugün Tokyo-
da Alman - Rus harbi hakkında be-
yanatta bulunan hariciye nazırı Ma-
tsuoka Japonyanın dünya umumi vazie-
yetinin seyrini takip edeceğini söyle-
miştir.

Matsuoka günları ilâve etmiştir.
"İtibarım şudur ki gözlerimizin önün-
de ve dünyada bilhassa Çin'in şark-
kunda cidden fevkalâde hadiseler ce-
reyan etmektedir. Bu vaziyet bizi
doğrudan doğruya alâkadar etmekte-
dir."

Matsuoka Japon milletine hitap e-
derek millete sakin ve müttehit kal-
masını tavsiye etmiştir.

Nazir imparatorluk konferansını
mütteki bu beyanatta bulunmuştur.

Batırılan vapur dolayısıyla

Amerika Almanya-
dan bir milyon dolar
Tazminat istiyor

Neuyork, 2 (A.A.) — Vasingtondan
Amerikan gazetelerine gönderilen bir
telgrafa göre Amerika, son günlerde
bir Alman denizaltısı tarafından ba-
tırılan Robin Mur Amerika vapuru i-
çin 1 milyon dolar tazminat istemek-
tedir.

Nasibin hükümetinin tanınması Amerikayı alâkadar etmiyor

Vasington, 2 (A.A.) — Salı günü
gazeteciler toplantısında Sumner Vels
beyanatta bulunarak, Japonyanın hi-
maye ettiği Çin hükümetinin Almanya
ve İtalya taraflarından resmen tanın-
ması olmasın Amerika ile Japonya
ve Çin arasındaki münasebetlerde hiç
bir değişiklik yapılmayacağını söyle-
miştir.

Maamafih, Nittinin bu şekilde
ölümünden müthiş rakipleri olan
Emiliyo veya Sopinofun tesirleri
olması şüphesi daima baki kala-
caktır. Muhtemeldir ki Avrupanın
bu usta manyatizörleri kendileri-
ne karşı tehlikeli bir rakip halinde
ortaya çıkmış olan Nitti'yi bizzat
manyatize ederek bu âkibete sü-
rüklemiş olsunlar.

Bununla beraber, bu cihet hak-
kında kati bir şey söylemeye im-
kân yoktur.

Fakat, Nitti her ne şekilde mah-
volmuş olursa olsun, görüldüğü ki,
casuslukta tatbika başlanılan man-
yatizma yeni harbin en tehlikeli
bir usulü olarak inkişaf etmekte-
dir.

İnsanın âdeti, irade kuvvetle-
rinin yetişemediği işlere onu irade-
si dışında bir tükate yükseltecek
usuller icat etmektedirler.

Bu işte hakikaten harikulâde
denilecek ilk muvaffakiyetler gös-
termiş olan Emiliyo ve Sopinof
gibi mucid casusların âkibetleri
ne olacağı şimdiden kestirilemez.

Fakat büyük neticeler alındığı
görülen bu sistem daha ziyade i-
lerlediği ve yeni yeni mensupları
çıkardığı takdirde dünya şehirlerin
de sık sık yüzleri sapsarı ve göz-
leri deli deli parlayan, insandan
bir nevi korkunç otomatlara tah-
vil edilmiş kimselerin dolaylıkları-
nı, yapılamayacak işleri yaptıkları
rını, etrafa dehşet verdiklerini gö-
receğiz.

Belki de yarımkı ordularda, bu-
günkü paraştıçtı kıtaları gibi man-
yatize edilmiş kıtalar bulundu.

Refah vapurunun batması

Alman ve İtalyan filosunun

Bu kayıpla bir
alâkası bulunma-
dığı bildiriliyor

Berlin, 2 (A.A.) — D. N. B. bi-
ldiriyor:

Türk 'Refah, vapurunun Şarkı Ak.
denizde batmış olduğu bildirilmiştir.
Bu haberin negrinden biraz sonra, İn-
gilizler, hiç bir İngiliz denizaltısının
bu torpillemeye ile alâkadar bulunmadı-
ğını beyan etmişlerdir. Alman askeri
makamları şu cihet üzerine nazarı
dikkati celbetmektedirler ki, denizaltı
harekâtının tanzimini bilen herkes
için, bu derece kısa bir zamanda ha-
rekâta bulunan denizaltılardan haber
almanın imkânsız olduğu malumdur.
İngilizlerin bu garip ve fevkalâde se-
ri beyanatı, kendilerinin vicdan rahat-
sızlıklarını isbat etmektedir.

Alman ve İtalyan makamlarının in-
ceden inceden yaptıkları bir tetkikten
sonra, Alman ve İtalyan harp filosun-
dan bir cüzatamm Türk Refah vapu-
runun kayıplı ile her hangi bir alâkası
olabilmesinin imkânsız bulunduğu be-
yan olunur.

Paderevskinin cesedi

Neuyork, 2 (A.A.) — Paderevsk-
inin cesedi cuma günü Vasing-
tondaki Polonya büyük elçiliğinde
halka teşhir edilecek ve cumartesi
günü Arlington mezarlığına gö-
mülecek ve harpten sonra Polon-
yaya nakledilecektir.

İngilterede bir tren kazası

Londra, 2 (A.A.) — Bu sabah So-
lugh civarında Plymouth ekspres-
leri bir marşandiz treni arasında bir çar-
pışma olmuştur. 5 kişi ölmüş 51 ağır
olmak üzere de 23 kişi yaralanmıştır.
Bunların çoğunu iznil deniz erleri teş-
kil etmektedir.

Ruzvelt yarın İngiliz milletine hitap edecek

Londra, 2 (A.A.) — Burada öğre-
nildiğine göre Ruzvelt 4 Temmuzda
İngiliz milletine hitaben radyoda bir
nutuk söyleyecektir.

General Vavel

Hindistan orduları
Başkumandanlığı-
na tayin edildi

Londra, 2 (A.A.) — İngiliz baş-
vekâlet dairesi tarafından general
Vavelin Hindistan orduları baş-
kumandanlığına ve general Au-
chinleck'in de onun yerine orta
şark kuvvetleri başkumandanlığı-
na tayin edildiğine mütedair ola-
rak negredilen tebliğde eczümle
şöyle denilmektedir:

"Kral, general Sir Archibald
Vavelin Hindistan orduları baş-
kumandanlığında ve umumi valilik
icra konseyi azalığında general
Sir Kiod Eşinlek'i istihlâf etmesi
ve general Osinlek'in de onun ye-
rine orta şark başkumandanlığına
tayinini tasvip etmiştir.

Bu tayinler harple alâkadar ta-
yininler olup askeri vaziyetinin ileri-
de göstereceği inkişafa tabi bu-
lunmaktadır.

Litteltun'un tayini de baş-
vekâlet tarafından negredilen bir
tebliğ ile şu tarzda bildirilmekte-
dir:

Kral, Oliver Litteltun'un dev-
let nazırlığına tayinini tasvip et-
miştir. Litteltun harp kabinesi a-
zası olacak ve harp kabinesini or-
taşarkta temsil edecektir. Litteltun
orta şarkta, askeri harekât
haric olmak üzere harbin bu mün-
takada alımlaması icap ettireceği
bütün tedbirleri harp kabinesi
nammam ittihaza salâhiyetleri ki-
lmıştır.

Beyrutta Mühim şahsiyetler levki edildi

Kudüs, 2 (A.A.) — Viği makamlar-
ının Beyrutta bazı mühim şahsiyet-
leri tevdif ettikleri öğrenilmiştir. Bu
şahsiyetler, son nümayişler esnasında
Viği kıtalarının şehirden çekilmesini
istiyenlerdir. Muvakkalat arasında mü-
him gazetelerin sahipleri, muharrirler
avukatlar ve eski Lübnan maarif na-
zırı da bulunmaktadır.

Bazı haberlere göre, Viği kuvvetleri
Mercayunu tahliye etmeden evvel İn-
gilizler hesaba çalıştırdıkları baha-
ne ederek birçok kimseleri kurşuna
demişlerdir. Bunlar arasında iki de
kadm vardır.

Düşündüğüm Gibi

Şimdiki Alman -
Sovyet harbi ve
Napolyonun
Moskova seferi

Yazan: SUAT DERVİŞ

Bugünkü Alman - Sovyet har-
bini Napolyonun Moskova seferine
benzetmeler veya aksini iddia-
da bulunanlar pek çoktur. Bu me-
sele bizim matbuatımızda da bir
münakaşa mevzuu olmuştur. Aksi-
ni iddia edenler ise sadece
askeri teknik ve strateji bakımla-
rından ele alarak bugünkü modern
ve çok seri makineli vasıtaların
zaman ve mesafenin ehem-
miyetini hemen sıfıra indirdiğini
ve bu itibarla bugünkü Almanya -
Sovyet Rusya harbi ile Napolyo-
nun seferi arasında bir benzerlik
aranamayacağını söylüyorlar. As-
keri teknik bakımdan o zamana
nisbetle bir buçuk asırlık ilerle-
menin tesirini böyle bir mukaye-
se yaparken muhakkak ki hesaba
katmak icap eder. Fakat bu tesi-
rin her iki taraf için de aynı se-
kilde varid olduğu daha her iki ta-

rafın aynı kuvvette modern vası-
talara sahip bulunduğu düşünül-
ürse bu hususun yapıdan mukaye-
se için yegâne esas olarak ele alı-
namıyacağı anlaşılır. Zira bu tesir
izafidir ve her iki taraf için de
varidir.

Fakat bilhassa gaye ve netice-
si itibarla benzeşis üzerinde asıl
amîl olan faktör, sadece askeri
teknik karakterde olmayıp siyasi
mahiyettir. Gerek siyasi gerek-
se bunun neticesi stratejik emel-
ler itibarla bugünkü harp o za-
manki seferi tam mânasile hatırla-
tır. Çünkü o zaman da alabildiğine
genişleyen ve bütün kıtayı hâkim-
yetti altına almak isteyen bir kuv-
vetle vatanını karış, karış müda-
faa eden bir kuvvet vardı. Bu iti-
barla hemen hemen hiç de değişik-
lik yoktur. Maamafih burada bir
nevi değişikliği olduğunu unut-
mamak lazımdır.

Napolyon Avrupadaki zaferleri-
ni büyük Fransız ihtilâline med-
yundu. İnkılâba karşı olan bu sem-
patî mevcut olmasaydı, Napolyon
belki de o kadar genişleyemiye-
cekti. Böyle olunca netice bakımın-
dan bu harbin Napolyon seferine
benzenmesi üzerine müessir olan
bir amîl olarak telâki edilmesi
icap eder.

Vişideki Sovyet
hariciye memurları
İspanyaya hareket
ettiler

Londra, 2 (A.A.) — İsviçre radyo-
sunun verdiği bir habere göre Sovyet-
ler birliğinin Vişideki büyük elçisi
ve elçilik memurları İspanyaya hare-
ket etmişlerdir. Büyük elçi ve elçilik
memurları Fransanın Moskovadaki el-
çileriyle elçilik memurları Sovyetler
birliğini terk edinceye kadar İspanya-
da kalacaklardır.

Portekizle İspanya
iktisadi bir anlaşma
yaptılar

Lizbon 2 (A.A.) — Dün Salazarla
İspanyanın Lizbon büyük elçisi ara-
sında bir Portekiz - İspanyol iktisadi
ve mali anlaşması imza edilmiştir. An-
laşma mucibince İspanya Portekizden
birçok müstemele mahsulâtı müba-
yaa edecektir.

Moskovada
İngiliz heyeti ile
Pratik mahiyette
işler görüldü

Moskova, 2 (A.A.) — Dün, İngiliz
heyeti azalarile Sovyet müessisleri
arasında pratik mahiyette işler görü-
lmüştür. Müzakerelerin ilerlemekte ol-
duğu öğrenilmiştir. Heyet Moskovaya
geldiğinden beri ilk defa olarak İn-
giliz büyük elçisi Sir Krips tarafın-
dan verilen ziyafete iştirak etmiş ve
bu münasebetle umumi bir toplantı
yaptırılmıştır. Hariciye komiser muavi-
ni Vismiski hariciye komiserliği umu-
mî kâtipi Solotef, ticaret komiseri-
ğinden bir müessil, general Golikof,
general Savinof, Sovyet hava kuvvet-
leri kumandanlarından general Pet-
rof, Deniz İrtibat subayı yüzbâşı Zaf-
sef ve sair irtibat subayları toplantı-
ya iştirak etmişlerdir.

Amerika, Türkiye, İran, Çin büyük
elçileri İsveç elçisi de davetliler ara-
sında bulunmakta idiler.

Millî müdafaa, begler komitesinin
tam zamanında teşkil edildiği kanaati
vardır. Fabrikalarda bir çok toplantı-
lar yapılmış ve İngilizlerin "harp ka-
binesi", isimli verdikleri begler komi-
tesinin teşkilî işleri tarafından alkış-
lanmıştır.

Suriyenin istiklâli

İşgal tamamlanmış
derhal tar

GENERAL KATRU SURİYE
BAŞVEKİLİNE BİR MEKTUP
GÖNDERDİ

Londra, 2 (A.A.) — Hür Fransız
kuvvetleri umumi karargâhının Suri-
yede bulunan harp muhabirinin bildir-
diğine göre Suriye hükümeti general
Katrûnun Suriye başvekiline gönder-
diği mektuba neşretmiştir. Bu mek-
tupta Suriyenin istiklâline taallük et-
tiren mevzuatın gecipirdi muhtelif sal-
haden edilen neticeler bildirilmek-
tedir. Muhabire göre general Katru
mektubunda karşılıklı ve müsavı hak-
lara istinat eden bir muahede imza
edileceğini ve bu muahede Fransız
Suriye işbirliğinin esas ve şartları ta-
yin edileceğini beyan etmiştir. Katru
yeni Suriyenin, kanunnesasını kendi ar-
zusuna göre hazırlamak hususunda
serbest bırakılacağını ve millî menfa-
atlarını en iyi idare edecek kimseleri
iş başına getirebileceğini vaat etmiş-
tir. Hür Fransa, bütün Suriyenin müt-
tefik işgal kuvvetleri tarafından man-
da rejiminden tahsis edilir edilemez
veya geyelerle mustacelen tahakkuk ettir-
mek arzusu vardır. General Katru Su-
riyeyi, Suriye hükümetinin 20 haziran
1941 tarihindeki salâhiyetiyle idare
etmesine müsaade edilmesini istemek-
tedir. Katru bütün Suriye müttefik
kuvvetleri tarafından işgal edilir edil-
mez vazifedeki nihayet bulacağını bil-
dirmiştir.

(Devamı var)

Yeni Harbin KIZIL KİTABI

Yazan:
Cassus mektebi profesörlerinden
İsveçli
Mengham

Çeviren:
H. D.

- 69 -

lacak, bunlar en korkunç ve en
müthiş ölümler saçacaklardır.

Bugün manyatizörler henüz po-
lis tekniğine girecek kadar intil-
sar ve taammüm etmiş değildir.
Fakat Avrupada bu harpten evvel
de bazı büyük cinayetlerde man-
yatizörlerin tatbika görüldü.

Manyatizörler cinayetlerden bir
denbire casusluğa, tedhişçiliğe ve
sabotaj işlerine intikal etmiş bu-
lunuyor. Pek yakın bir istikbalde
manyatizmanın büyük ameli fay-
daları görülerek, yalnız cinayet ve
sabotaj gibi menfi işlerde değil,
bilâkis cinayetleri ve cânileri ko-
valamak için müsbet olarak polis
akademilerinde de tatbika baş-
lanması hiç de ihtimalden uzak
değildir.

Burada, bir istitrat olarak, ye-
ni Avrupa harbi casuslarının man-
yatizma fikrini nereden aldıklarını
kaydetmeyi de faydadan hali gör-
müyoruz.

Zira, evvelce de işaret ettiğimiz
gibi, bugün gayet yeni görünen ve
insana hayret veren bu usul, ha-
kıkate bazı müstesna cânlardan
örnek alınarak harp işlerine tat-
bik edilmektedir.

Daha 1919 da, yani geçen cihan
harbini takip eden senelerde Bo-

hemyada Jozef Batayef isminde
bir adam yakalanmıştı ki bu adam
birçok genç kızlar ve kadınların
katiliydi.

Gözleri çaylak gözlerine benzi-
yen bu adam, Bohemya şehirle-
rinde bir hayli genç kızlar ve genç
kadınlar arasında dehşet uyandır-
mıştı.

Zira bu adamın dilediği kadma
yaklaştığı ve kadma bir şeyler
söylediği, o genç kadının da ister
istemez katilin ayağına gittiği şâ-
yi olmuştu.

Bu suretle 14 genç kadm, ceset-
leri feci surette parçalanmış ola-
rak, bulunmuştu.

Polis evvelâ bu sayıların uydur-
ma olduğuna, sırf kadınların ha-
yalından çıkmış bulunduğuna hük-
metmiş, fakat bu vahşetine cina-
yetler birbirini takip edince fev-
kalâde telâşa düşmüştü.

Polisin bütün gayreti bir netice
vermemiştir. Kimi katilin yaşı,
saçlı sakallı, vahşi bir adam oldu-
ğunu ve şehrin civarındaki bir or-
manda yaşadığını, geceleri şehre
inerek bilhassa genç kız veya genç
kadınları böyle son derece esra-
rengiz bir şekilde avladığını iddia
etmekteydi.

Kimisi de canavarsa genç ve

Bir İspanyol kızılhaç livası

Sark cephesine gidiyor

Madrid 2 (A.A.) — Bir İspanyol k-
ızılhaç livası şark cephesinde cereyan
eden muharebelere gönüllü olarak iş-
tirak için İspanyol makamlarına mü-
racaat etmiştir.

Yeni Neşriyat:

Perde ve Sahne

Bu aylık sinema ve tiyatro mecmu-
esinin temmuz sayısı birçok resimler-
le zenginleşti. İçinde Selim Nüzhet Ge-
rkin, Hikmet Feridun Esin, Muhsin
Ertugrul, Vasfi R. Zübün, Mehmet
Tatniz, Servet Morayim, Fıruzan Ce-
vahirin kıymetli yazıları vardır.

Almanlar Rusyaya girdiler

(Baş tarafı 1 nciide)

Berlin, 3 (A.A.) — Motörli kotalarımız Biolostok havallısında hemen bütün Sovyet müstahkem mevkiilerini ele geçirmişlerdir.

Mormansk havallısında kıtalarımız artan bir süratle çevirmeye hareketine devam ediyor. Tanklarımız Minsk'in 90 kilometre şarkında çok mühim bir harbe girişmişlerdir. Tayyarelerimiz Sovyetlerin Leningrad'dan sivil halkın tahliyesi için tedbir alınacağını bildiriyorlar.

FEVKALADE TERLİĞ

Berlin, 2 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığı bu akşam aşağıdaki fevkalade tebliği nesretmiştir:

Bialistok'un şarkında cereyan etmekte olan imha harbinin tarihi ehemmiyeti haiz kat'i bir netice verdiği gidişde daha ziyade anlaşılmalıdır. Almanyayı arkadan vurmak ve Avrupaya bolşeviklik afetini götürmek üzere hazırlanan Sovyet orduları tarif edilmez bir hercünlerce uğramıştır.

Şarka doğru hızla ilerlemekte olan kıtalarımızın şarkında kalan azim miktarda harp malzemesinin, diğer ganaim ve esirlerin toplanabilmesi ve sayılması için belki haftalar geçecektir. Burada cereyan eden muharebelerin ehemmiyeti hakkında aşağıdaki rakamlar mütaleesiyle bir fikir edinmek mümkündür: 22 hazirandan 1 temmuzu kadar 5774 tank, 2330 top ve nava dafi topu, 4 zırhlı tren ve azim miktarda mitralyöz ve tüfek tahir edilmiş veya iştinam olunmuştur.

Aynı müddet içinde Sovyet hava kuvvetleri 4725 tayyare kaybetmişlerdir. Bunlardan 1392 si hava muharebelerinde, 112 si hava bataryaları tarafından ve 322 i de yerde tahir olunmuştur.

Şimdiye kadar tesbit edilebilen esirler miktarı 160 binden fazladır. Sovyet müdafaasının şiddetine ve çemberden çıkmak için yaptığı çok şiddetli teşebbüslere binaen düşmanın uğradığı kanlı zayıat esirlerin sayısından da çok fazladır.

Bizim zayılatımızın yekünü, çok şükür pek azdır.

Berlin, 2 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Şarka Sovyet ordularına karşı harekatta süratle devam olunmaktadır. Pripot bataklıklarının cenebunda tanklar arasında bir meydan muharebesi olmuştur. Bu meydan muharebesinde 100 Sovyet tankı tahir edilmiştir.

Dabno mntakasında düşman tankları kıtalarımızın arkasından ihtiyat olarak ilerleyen fırkalarımıza çarpmış ve iki gün süren bir muharebeden sonra tahir edilmiştir. 120 tank da iştinam olunmuştur.

Bialistok'un şarkında çember içine alınmış olan Sovyet ordularının büyük bir kısmı kat'i olarak imha edilmiş bulunmaktadır. Bundan başka pek çok miktarda esir ve malzeme alınmıştır. Şimdiye kadar yüz bin esir, 400 tank ve 300 top sayılabilmektedir.

Fevkalade bir tebliğde de bildirilmiş olduğu üzere Riga şehri elimizdedir. Vndau şehri de işgal edilmiştir.

Finlandiya cüzütlarını ve Alman ordusu teşekkülleri dün Finlandiyanın merkez ve şimal mntakalarında Sovyet hududundan taarruza geçmişlerdir.

Alman hava kuvvetleri dün de düşman kıtaları tecemmüllerine zırhlı teşekküllerine ve topçu mevzilerine karşı mütemadi taarruza işale ordunun harekâtına müzaheret etmişlerdir.

Linberg'in şarkında Minsk civarında ve Estoniyaya doğru ricat halinde bulunan düşman kıtaları hava taarruzlarıyla ağır zayıata uğramışlardır. Düşmanın gerisinde münakale yolları ve bir zırhlı tren tahir edilmiştir.

Keza mühim surette zayıf düşmüş olan Sovyet hava kuvvetlerine karşı savajta da yeni muvaffakiyetler elde edilmiştir.

Macar kuvvetlerine mensup teşekküller plan mucibince Karpas geçitlerinden Galicyaya kadar ilerliyerek Alman taarruzuna iltihak etmişlerdir.

İngiltereye karşı mücadelede Alman denizaltıları şimali Atlantikte ve garbi Afrika açıklarında 40 bin ton, lätölük ticaret gemisi batırmışlardır. Bir topçu dölösünde da diğer bir vapur hasara uğratılmıştır.

Alman savaş tayyareleri İngiltere sularında ve atlantikte 11 bin 500 tonlätölük 3 ticaret gemisi batırmışlar ve diğer bir büyük ticaret gemisini ciddi hasara uğratmışlardır.

Diger savaş tayyareleri dün gece İngilterenin şark, cenebu şark ve cenebu garbisinde mütemadi limanları bombardman etmişlerdir.

Şimali Afrika önünde Alman ve

Stalinin hitabesi

Moskova, 3 (Radyo) — Stalin bu sabah bütün Sovyet radyoları vasıtasıyla Rus milletine hitap etmiştir. Stalin nutkunda demiştir ki:

Sovyet milletleri, Kızıldurun büyük bir ccsaretle harp etmesine rağmen adette faik Almanlar Litvanya, Letonya, Beyaz Rusya ve Ukranyanın bir kısmını işgal etmiştir. Düşman ilerlemektedir. Fakat Kızılduru sağlam duruyor.

Sovyet milletleri, siz na mağlupsunuz, çünkü Sovyetler Birliğine olan bağlılığımız sarsılmaz, siz hiç bir düşmanın bozmayacağı müthiş bir kütile teşkil ediyorsunuz. Düşmanın kısmen araziimizi işgal etmesinin sebebi bida, yette avantajın onun tarafında yoktur. Fakat na mağlup ordu yoktur. Napolyonun ordusunu ve umumî harpte Kayzerin ordusunu nasıl mağlup etmişsek bu defa da Hitlerin ordusunu mağlup edeceğiz.

Almanya ile aramızdaki ademi tecavüz paktı bir sulh paktı idi. Bu pakta yapmaktaki tereddüt etmemiştik. Almanların maksadı Baltik devletlerini Almanlaştırmaktı. Neticede bizim Almanlara esir olmamız tehlikesi vardı. Bütün nakliye vasıtalarını seferber ettik. Giriştığımız harp dünya harbi, medeniyet harbi, vatan harbidir. Almanların eline düşen milletleri esaretten kurtarma harbidir.

Size yakında harp harekâtı hakkında daha muvassal malumat vereceğim. Sovyet hissiyatınıza itimat ediniz.

Mal müdürleri arasında terfiler

Ankara 2 (Telefonla) — Malmüdürleri arasında bazı terfiler yapılmıştır. Terfi eden malmüdürlerinin isimlerini bildiriyoruz.

Mehmet (Terme) 35, Mehmet (Dikili) 30, İsmet (Balye) 30, Sıtkı (Kavay) 30, Hüseyin (Baskil) 30 Ahmet (Mustafakemalpaşa) 30, Saffet (Kırklareli) 30, Ziya (Nizip) 30, Hamdi (Sürt) 40, Şevket (Kalecik) 30, Naci (Kızılcahamam) 30, Salâhaddin (Devrek) 40, Mustafa (Çumra) 30, Ali (İncesu) 30, Nazmi (Ardahan) 30, Hulusi (Kırkağaç) 40, İrfan (Avanof) 35, Muzafer (Turgutlu) 30, İbra aslı maaga terfi etmişlerdir.

Kabak Şevket 30, Kızılcahamam Naci 30, Devrek Sabahattin 40, Kumra Mustafa 30, İncesu Ali Rıza 30, Ardahan Nazmi 30, Kırkağaç Hulusi 40, Avanof İrfan 35, Turgiden Muzafer 30, Şuşehri Rıza 30, Devas Salâhattin 35, Alaşehir Rüştü 40, Malkara Hilmi 30, Adapazarı Vahdi 40, Rıza (Şuşehri) 30, Salâhattin (Denas) 35, Rüştü (Alacaşehir) 40 İbra aslı maaga terfi etmişlerdir.

İstanbulda bulunan Maliye memurları arasında terfi edenlerin isimleri: Kırtasiye deposu atölye şefi Mazhar 170 liraya, Kırtasiye deposu muamele kâtabi Ferit 85 liraya, Kırtasiye mütemedi İsmail 100 liraya, İstanbul varidat kontrol memuru 60 liraya, Faruk 30 liraya.

İtalyan savaş tayyareleri 30 haziranda iki ticaret gemisini batırmışlar ve hafif bir İngiliz kruvazörü ile iki destroyere bombalar isabet ettirmişlerdir.

Dün gündüzün savaş ve pike tayyareleri Tobruk limanında iki ticaret gemisini tahir etmişlerdir. Keza depolar tahir edilmiş ve hava dafi bataryaları susturulmuştur.

1 temmuz gecesi oldukça kuvvetli bir Alman savaş tayyare teşekkülü yeniden İskenderiye İngiliz deniz üstünü bombardman etmişlerdir. Liman mntakasından ve askeri tesisatta geniş yangınlar çıkarılmıştır.

Düşmanın gündüzün Mans kanalımda işgal altında bulunan mntakaya yaptığı taarruz teşebbüsleriyle münferit uçan bir kaç taydar vaki bir akını düşman için ağır zayıatla akim kalmıştır. Av tayyarelerimiz ve hava dafi bataryaları 5, bahriye topçusu ve bir devriye gemisi de bir İngiliz tayyare düşürmüşlerdir.

Gecelerin hava dafi bataryaları Mans kanalı sahilinde diğer iki İngiliz savaş tayyaresi daha düşürmüşlerdir.

Dün gece Alman toprakları üzerinde harekât olmuştur.

Budepeşte, 2 (A.A.) — Macaristanın şark mntakasından da bu sabah harekât başlamıştır. Macar hududunda da Sovyet kıtaları kalmamıştır. Hava kuvvetlerimiz ordunun hareketlerine tesirli müzaheretle bulunmuşlardır.

Dünün ve bugünün haber ve hâdiseleri

30 haziranda 56 Alman tayyaresi düşürüldü

Moskova, 2 (A.A.) — Sovyet tebliğinin mabadi:

Hava kuvvetlerimizin harekâtı hakkında verilen sarıh malûmata göre 30 haziranda 50 si hava muharebelerinde olmak üzere 56 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Bir kaç kayıplarımız 17 tayyaredir.

Kahraman tank şoförlerimiz, topçularımız ve Sovyet piyadesi vatanımızın alçak düşmanına karşı çarpışmalarında birçok engelleri iktiham ederek, anavatanımızın her karış toprağı için feragati nefisle mücadele etmektedir. Adetçe faik düşman kuvvetlerinin hücumuna ağrayan bir cüzütam düşmanın hücumlarını tam bir gün tutmuştur. Fasistler, birçok defa hücumu kalmış, fakat her defasında ilk mevzilerine doğru taredilmiştir. Bir tek günde Almanlar 50 tank kaybetmişlerdir. Piyade cüzütamının askerleri 6 düşman tankı tahir etmişlerdir. Bir tank dafi bataryası yalnız bir tek muharebe 8 düşman tankını savaş harici bırakmıştır.

Kareli berzahi bölgelerinden birinde bir beyaz Fin taburu hudumuzu geçmiştir. Bir piyade taburumuz düşmanın muharebe yetutmuş ve düşmanı geri çekilme mecbur etmiştir. Düşman üç tank kaybetmiş ve 100 kadar ölü ve yaralı vermiştir. Bu taburumuzun askerleri sarhoş bir vaziyette bulunan beş asker esir almışlardır.

Düşmana karşı mücadelede Sovyet pilotları milletimize has cesaret ve teşebbüs kabiliyetini göstermektedir.

Alman istihbarat bürosu, bir trene yapılan mitralyöz hücumu hakkında yalan haberler nesretmektedir. Her halde bu tahir haberinin hedefi Almanların bizati kendilerini gizlemektir.

Alman istihbarat bürosu hava muharebelerinde, Sovyet bombardman tayyarelerinin Alman işaretlerini taşıdığı hakkında bir hezeyan haberi nesretmektedir. Bu Alman propagandasının bariz bir yalandır.

Romen ve Alman kıtalarının Besarabya arazisine girmek için yaptığı bütün teşebbüsler askerimizin şecat ve kuvvet karşısında mütemadi surette kırılmıştır. Fasistlerin taarrufurş propagandasıyla sarhoş olan Hitlerin Romen uskları, bir yıldır darbisi gibi Besarabyada Alman kıtalarını takip edeceklerini ümit ediyorlardı, fakat Romen generalleri Hitler tarafından acı surette aldatılmıştır. Alman sübayları, Romenleri, cebirle kendi cüzütamlarının önünde muhakkak bir ölüme sürmektedirler. Fasistler, maneviyatı kırılmış Romen askerlerinin sırtına çevrilmiş mitralyözlerle bunları tehdit etmektedir. Taarruzlarda, Alman mitralyözleri Romen unsurlarını takip etmektedir.

Kolkhoz köylüleri, tarlalarda tam bir feragati neflele çalışıp hasadı mükemmel surette yapmaktaki ve devlete karşı taahhütlerini zamanından evvel ifa etmekle fasist sürülerini ezmek için Kızılduruya yardım etmektedir. Fabrikalarda da vaziyet aynıdır.

Pipet bataklığının şimalindeki vaziyet meşuküktür. Kiev'de doğru Alman hücumu, ağır ilerlemektedir. Kızıldurun kuva yi külliyesi, Kieve varan yolları müdafaaya hazırdır ve bu müdafaalar, bizzat mareşal Timoçenko tarafından hazırlanmıştır. Fakat Lemberg'in düşmesi dolayısıyla vaziyet burada da bitabî naziktir.

taarruzlarımızın neticesinde düşman yeni mevzilerine çekilmiştir.

Düşman tayyareleri Macaristan üzerine ancak keşif uçuları yapmıştır. Salı günü bomba taarruzları olmamıştır.

BÜKREŞE AKIN

Bükreş, 2 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre dün akşam Bükreş üzerine taarruz eden düşman tayyareleri Rumen hava müdafaasına yaramamışlardır. Ancak şehirden uzakta bulunan bir tuğla fabrikası civarına dokuz bomba atılmışlardır. Bombaların biri patlamıştır.

KÖSTENCE BOMBALANDI

Moskova, 2 (A.A.) — Sovyet tayyarelerinin bir Rumen limanı olan Köstence'ye yeniden bombardman ettilerini bildirilmektedir. Seçilen hedeflere atılan bombaların bu hedeflere isabet ettikleri görülmüştür.

Millî Şefin denizcilere teşekkürleri

İstanbul 2 (A.A.) — Denizciler bayramının on altıncı yıldönümü münasebetiyle münakalat vekili Cevdet Kerim İnceday'ın Reisicumhur Millî Şef İsmet İnönüye, meclis reisine, başvekil ve parti genel sekreterine çektiği tebrik ve tazim telgraflarıyla Alman cevapları aşağıdadır:

Millî Şef ve Cumhuriyetisi İsmet İnönü'nün yüksek katına

Garp cephesinde muzaffer ordularımızla kurtardığımız, Lozan sulhu ile kurduğunuz yeni Türkiye, tedbir, kuvvet ve temkinin bahsettiği saadet ve intibah içinde Türk sularında kabotajı Türk bayrağına ve Türk çocuğuna hak olarak kazandırdığınız denizciler bayramının on altıncı yıldönümünü tesit ettiğimiz şuan da münakalat vekâleti ailesinin ve Türk denizcilerinin son suz tazim ve minnetlerini ve sarılsız bağlıklarını arz etmekle mesudum.

Münakalat Vekili Cevdet Kerim İnceday

B. M. MECLİSİ REİSİNE ÇEKİLEN TELGRAF

Millî Şefimizin azim ve iradesinin kazandırdığı Lozan muahedesinin kabotaj hakkının Türk sancağına ve Türk vatandaşına döndüğü günün on altıncı yıldönümünü yurdun her sahilinde

Sütçülerin kepek ihtiyacı

Ticaret vekâletine müracaat edilecek

Kepek tedariki işi son günlerde İstanbul sütçülerini en ziyade gündüren bir mesele haline gelmiştir. İstanbul değirmenlerinin tamamen Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından işletilmeğe başlanmasından sonra Ofis değirmenlerinde istihsal edilen kepeği toptan satmağa başlamıştır. Esasen İstanbul ekmeke çeşidindeki değişiklik dolayısıyla kepek istihsalâtı da düşmüştür.

İstanbul süt müstahsillerinin bilhassa bu mevsimde kepeğe ihtiyacı fazla olmaktadır. Çünkü hayvanlar artık otlağı çıkarılmamakta yahut az çıkarılmaktadır.

Süt müstahsilleri ve sütçüler cemiyetinde bu iş için bir toplantı yapılmış fakat bir karar verilememiştir. Şimdiye kadar yapılan teşebbüslerden de müsbet netice alınmamıştır. Bir defa da bu teşebbüsler mntaka Ticaret Müdürlüğü vasıtasıyla Ticaret Vekâleti ve Ofis nezdinde tekrar olunacaktır.

ÇERÇEVE

Başmuharrirler anlamına başladı...

Necip Fazıl Kısakürek

(Baş tarafı 1 nciide) nuşan Yunus Nadi; öbürü de tezile evvelâ alay etmiş olan Neomeddin Sadak...

Şimdi Neomeddin Sadak diyor ki, diyebiliyor ki:

"Sovyet harbi İngilterenin ekmeğine yağ sürüyor mu?"

Bu hareketin askeri veya siyasi bir plan icabı olduğuna hükmetmek zaruridir.

Ve bu suretle Avrupa ile İngiltereyi karşı karşıya koyarak yeni den bir sulha davet etmek niyeti olabilir. Böyle bir teşebbüsün verilebileceği neticeleri ancak o zaman görebiliriz. Zira, Alman - Rus harbinin âkibeti büyük değişiklikler yapacak mahiyettedir."

İşte Neomeddin Sadak, başta bir İngiliz - Alman uyusmasını ka bul etmemekle beraber, son da bu na ihtimal verecek kadar yeni va-

candan tezahürle tesit eden denizcilerin tazimlerini arz etmekle bahtiyarım.

BAŞVEKİLİMİZE ÇEKİLEN TELGRAFLAR

Millî Şefin yüksek azim ve iradesinin mahsulü olan Lozan sulhunun Türk sularında kabotaj hakkının Türk sancağına ve Türk evlâdına bahsettiği günün on altıncı yıldönümünün tesidi vesilesiyle Münakalat ailesinin ve Türk denizcilerinin muzaffer ve kudretli başvekillerine hürmetlerini arz etmekle bahtiyarım.

REİSİCUMHURUMUZUN CEVAPLARI

Denizciler bayramı vesilesiyle, bildirdiğiniz asil duygulardan dolayı ve temsil ettiğiniz vekâlet ailesiyle Türk denizcilerine teşekkür ve tebriklerini sunarım. İsmet İnönü

MECLİS REİSİNİN CEVAPLARI

Kabotaj bayramının on altıncı yıldönümünün kutlanması münasebetiyle izhar buyurulan hissiyata teşekkür eder, saygılarını sunarım.

BAŞVEKİLİMİZİN CEVABI

Lozan sulhunun kabotaj hak-

kını Türk sancağına, bahsettiği mesut günün yıldönümü dolayısıyla denizcilerimizin hakkındaki güzel duygularına teşekkür eder, bu mutlu günü ben de kutlularım.

PARTİ GENEL SEKRETERİ FIKRI TÖZERİN TELGRAFİ

Türk vatanının istihlâs beratı olan Lozan muahedesinin yurdu muza temin ettiği nimetlerden birisi olan ve Türk denizlerinde kabotaj hakkını Türk vatandaşına ve Türk bayrağına kazandıran mesut günün seneli devriyesini candan tezahürlerle kutlarken bizi bugünlere ulaştıran büyük kurtuluşun önünde taziye ve şükür ve yüksek şahsiyetinizde bütün denizci yurttaşları tebrik eder, derin saygılarını sunarım.

CEVDET KERİMİN CEVABI

Türk istiklâl ve istikbalinin temeli olan Lozan muahedesinin milletimize kazandırdığı sayısız saadeti arasında Türk denizcilğine de tam bir istiklâl ve inkişaf nimetini veren kabotaj davasının halinin yıldönümü münasebetiyle denizcilerimiz hakkında izhar buyurduğunuz şanımi ve himayekâr âläkanrıdan çok mütehasis olduğunuzu arzeder ve bütün denizcilerin büyük partimizin muhterem genel sekreteri ne sevgi ve saygılarını sunarım. C. K. İNCEDAY

ziyeti ince ve vaidkâr bulmakta... Bu da Neomeddin Sadak üstadını, zı, netice halinde kabul edilen bir ihtimalin sebep halinde de kabulüne yol açılacağı dikkatini ihmal etmeğe kadar götürür ki, başmuharrirler arasında en sevdiğimiz muhterem üstadımıza böyle bir idrak ihmalı affetmekten çekiniriz.

Yunus Nadi ise evvelki günkü yazısında alelâfusal her başmuharrir yazısında olduğu gibi, (yarı yoldan ziyade maha yakın yarı yoldan ziyade yenden uzak) bir tarzda teze zemin hazırlanmaktadır.

Ha gayret, ha gayret!..

Şimdiki halde muadele dolu tezminin pek yakında nasıl gerçekleşeceğini, ne tarzda açık bir bedahate kavuşacağı ve bu bedahat etrafında başmuharrirlerin nasıl gayrete geleceği görülecektir.

Dün yazıp gazeteye bıraktığım yukarıdaki yazıdan sonra bu sabah, Amerika Bahriye Nazırı AL bay (Nelis) un, bir Amerikan memuasında şu satırları nesretmiş olduğunu duyuyorum:

— (Hitler) İngiltereye şerefli bir sulh teklif etmiştir.

Mes'ul ve haberdar bir makam sahibinin bu sözünden sonra mesele kalıyor...

Biri şerefli sulhü teklif eder, öteki de ihtirazi kayıtları sıralar ve bunu muayyen şartlara bağlar, şark istikametinde teşebbüs ve hareket başlar ve neticede kollanır; buna da türkçede, adıyla sa nıyla gizi ve ince bir uyuşma derler.

Kâzım Dirik vefat etti

(Baş tarafı 1 nciide)

hamlelerle kalkınmasında en büyük ve başlıca âmî olmuştur. Bugün köylerine varmaya kadar muntazam yollarla birbirine bağli Trakya şehir ve kasabalarının gösterdiği canlı manzara, yepyeni göçmen evlerinden mükrek köyler, yer yer açılan araziye kuyuların civara sağdığı feyiz ve bereket, arıcılık, aşı ve şifâ istasyonları, meyvacılığın gösterdiği geniş inkişaf onun büyük ve yorulmak bilmez mesai ve gayretlerinin muvaffak eserleridir.

Hulâsa General Kâzım Dirik büyük ve basarı bir idareciydi. Ufultu memleket için büyük bir ziyadır.

Kederli ailesine ve dostlarına en samimi taziyetlerimizi bildirir. Ölüye Allah'tan rahmet dileriz.

Şubeye davet

Fatih askerlik şubesinde: S. 7. Tüfekçi ustası Mehmet Cemal oğlu Ömer (3211) ile Yd. Ecz. Tğm. Mustafa oğlu Ahmet Hamdi (51101) çok acele şubeye müracaatı ilet olunur.

Fatih askerlik şubesinde:

1 — 337 doğumlular ve bu doğumlarla muayeneye tabi kısa hizmetlilerin ve şubhi hallerinden dolayı ertesi seneye bırakılmış diğer doğumların son yoklamasına 1 temmuz 941 de başlanmıştır ve 31 ağustos 941 tarihine de hitam bulacaktır.

2 — Yoklama aşağıdaki şekilde ve nahiye nahiye mükelleflerin alacakları numara sırasıyla yapılacaktır.

A — 1:7 temmuz 1941 Fatih merkez nahiyesi.

B — 8:15 temmuz 941 Karagümrük nahiyesi.

C — 16:22 temmuz 941 Şehremini nahiyesi.

D — 23:31 temmuz 941 Samatya nahiyesi.

E — 1:7 ağustos 941 Fener nahiyesi.

F — 8:15 ağustos 941 Eyüp kazası merkez nahiyesi.

G — 16:22 ağustos 941 Rami nahiyesiyle Burgaz, Boyalık, Arnavutköy, Ayazma, Bulgurca köyleri.

H — 23:31 ağustos 941 bütün kısa hizmetlilerle ertesi seneye terkliş yoklaması.

3 — Liseyi bitirmiş ve daha yüksek okullara girmiş okurlar da son yoklamaların zamanında yaptırılacaktır.

Bilâhıra senesi içinde daha yüksek okula girerek vesika getirirlerse idare heyeti kararile ertesi seneye bırakılacaktır.

4 — Halen bir okula devam eden okurlara fotoğraf ve pulsuz mektep vesikalarmı beraber getirmeleri lâzımdır.

5 — Bütünlemeye kalan okurların imtihanlarını bu ay içinde ikmal ederek geçecekleri sınıfa göre mektep vesikalari getirmeleri müreocahtır.

6 — Ahvali şubhiyeti dolayısıyla ertesi seneye kalanlar nahiyeleli mükelleflerle kur'a meclisine gelecekler ve ellerindeki raporlarını da beraber getireceklerdir.

7 — Yoklama cumartesi günleri hariç olmak üzere hergün sabah saat 8,30 dan 12,30 a kadar devam edecektir.

8 — Yoklama yeri Fatih askerlik şubesi binasıdır.

9 — Şimdiye kadar birinci yoklamasını yaptırmamış olanların iki yoklaması bir arada yapılacağından iki adet zarf ve dört fotoğraf getireceklerdir.

10 — Temmuz ve ağustos aylarında bilâ mazeret yoklamalarını yaptırmayanlar ve mazeretlerini mütaber ve sıkalarda zamanında bildirilmeyenlerin 1111 numaralı kanunun 85 inci maddesine tabi tutulacakları fân olundur.

Hem kıza çarptı, hem otobüse..

Bakırköyünde oturan şoför Ali idaresindeki 14 numaralı otomobiliyle dün Çarşıkapdan Beyazıda doğru giderken Sa matyada oturan Ahmedin kıızı Nuriyeye çarpmış, bacagından yaralanmıştır.

Hızını alamayan şoför kazadan sonra yaptığı manevra sırasında arkadan gelen ve Kocamustapaşa hattında işleyen 3105 numaralı otobüse de çarpmış, otobüsün arka camları kırılmıştır.

Nuriye tedavi altına alınmış, şoför Ali yakalanmıştır.

Süleymaniyede dökmeciler sokagında oturan simitçi Salih, dün Galaatda Necatibey caddesinden geçerken, şoför Hüseyin Mandacının idaresindeki 3905 numaralı kamyonun sadnesine maruz kalmıştır. Salih tedavi altına alınmış, şoför yakalanmıştır.

FRANSA HARBİNİ FİLME NASIL ÇEKTİM

- 1 -

Yazan : Dr. Hans Henkel

— Almanlar, garpte vuku bulan büyük harbi, filme çektiler. Filmi geçenler orduya mensup subaylardı. Bunlar, hususi kamyonlarla, gâh ordunun ilerisinde, gâh yanında veya gerisinde çalıştılar. Bazı anlarda düşmanla çarpışmak mecburiyetinde kaldılar. Çektikleri filmler, bir çok sinemalarda gösterildi.

Filmin nasıl çekildiğini anlatan miralay Dr. Hans Henkel'dir. Dr. Hans Henkel, u mumi harpte, Süveys kanalında ve Sina gölünde savaş tayyaresi olarak temayüz etmişti.

Dr. Hans Henkel, inşa edilen hususi bir kamyon ve Fransızlardan ele geçirilen otomobillerle her tarafa faaliyete geçti. Düşman ateşi altında, sayısız heyecanlı sahneleri filme çekti.

Bu satırlar kendi kalemin-den çıkmıştır.

"BOULOGNE" LİMANI...

mukabele etmiş yani bu sözü Hedefimiz, Fransanın şimalinde, kanal sahilindeki büyük Boulogne limanıydı. Cenup istikametine bulunan ve kısa bir gece geçirmiş olduğumuz Montreuil'den geliyorduk. Sabah erkenden şehir meydanındaki sayısız esirleri ve vuku bulan en büyük tahribatı filme çekerek yolumuza devam etmiştik.

Samer'e kadar giden yol Monton bir havaliden geçiyordu. Bir köyden geçerken karşıma iki büyük çukur çıktı. Stuka tayyarelerinin yaptığı tahmin ettiğimiz bu büyük çukurlar filme çekilmeğe değerdi. Fakat, ufak bir evin enkazı altından çıkan yaşlı bir adam bomba çukurlarını ve köydeki enkazı, tayyarelerin yapmadığını söyledi. Meğer İngilizler, minakale hatlarını bozmak için, yolu dinamitle tahrir etmişler. Kırk seneden beri para biriktiren yapıldığı ufacık evi, infilâkın şiddetinden yıkılmış. Bundan tam bir sene evvel yeni evine yerleşirken en mesut dakikalarını yaşamış. Halbuki şimdi! Evi bir enkaz yığınından ibaretti.

Fransız hükûmetinin, harpten zarar görenlere tazminat verceğini söyleyerek zavallıyı teselli ettik.

Boulogne şehrine yaklaştığımız zaman yavaşladık. Şehrin dışı görülecek manzaralardandı. Her şey altüst olmuştu. Devrilmiş İngiliz ve Fransız zırhlı arabaları, ölmüş beygirler, beyaz ve renkli (yani zenci) Fransız askerlerinin cesetleri...

Şehrin medhaline giden yolu iki büyük Alman tankı kapamıştı. Tanklar şehrin içine tıklan ve Almanya'ya naklolunacak binlerce Fransız esirine nezaret ediyordu.

Şehrin liman mahallesine gittikçe yaklaşıyorduk. Liman daha Fransızların elindeydi ve muharebe devam ediyordu. Tek tük gürleyen top ateşi arasında makineli tüfeklerin tak takları duyuluyordu. İstasyon ve civarındaki binalar alevler içinde yanıyordu. Havaya uçan mühimmat ambarlarının infilâk sesi hâlâ kulaklarımdadır.

Ufak bir kanal üzerindeki köprüye ihtiyatla yaklaştık. Müthiş bir hareketle bulunuyorduk, zira görünürde ne bir Fransız nede bir Alman askeri vardı; köprüye mayın döktüğünü hesaba katmakta lazımdı. Sağ tarafımızda şiddetli doğuşlar devam ederken, tehlikeyi göze alarak geçtik, ve dar bir yola girdik.

Girdiğimiz yol liman istikametine gidiyordu. Deniz tarafı açıktı. Bir evden âni olarak baktılar: "Siper alm, çabuk açbuk!" Sesin sahibini görmediğimiz halde hemen itaat ettik. Operatörlerimizden Hammer ve Holtsapfel'i hemen indirdim ve kamyonu, mümkün olduğu süratle (ötekileri geride bırakmışım) evlerin arkasına götürdüm. Sonra, vakit geçirmeden sesin geldiği eve daldık.

Öğrendiğimize göre, düşmanın makineli tüfek ateşi altına alınan bu köşede, bizden bir kaç dakika evvel zayıt verilmiş, bir yüzbaşı ölmüş ve bir kaç piyade askeri de yaralanmış.

Evde bizi yalnız iki asker karşıladı. Biraz sonra sokaktan bir yüzbaşı, bir asteğmen ve iki topçu daha geldi. Nereden geldiklerini bilmediğim ufak çapta bir top getirmişlerdi.

TOP VE FİLM MAKİNESİYLE

Liman mahallini Fransız kıtalarından temizlemeye karar verdik. Top, evin kapısı önüne kondu ve makineli tüfek ateşinin geldiği evlerin istikametine çevrildi. Evler iki yüz metre mesafede idi.

Düşmanın bulunduğu evler, top ateş ettikçe teker teker yıkılıyordu. Operatörler, topun yanbaşımda, her şeyi vaktinde çekebilmek için faaliyetlere geçmişlerdi. Film çeken erler, piyade veya topçu gibi siper alamaz. İyi ve güzel resimler almak isterse, düşman ateşinin karşısında, sanki atölyede imiş gibi çalışması lazımdır. Kumandan olmak hasebiyle adamlarımın daima yanında bulunurdum; kendileri, ne hiç bir tehlike olmadığını telkin etmeliydim. Ölümün, kırk kadar yanından geçtik.

Topumuz, alelacele ateş ederken yanlışlıkla on metre ileride bir düşmana isabet etti. Şamdan altındaki bombaların üstüne düştü. Mermiler üzerimizden geçti, lakin infilâk o derece şiddetli oldu ki on bir saat kadar kulaklarımız bir şey işitmez oldu. Eve girdik, ve pencerelerden birine yerleşerek düşmanın bulunduğu evlere vaki olan isabetleri teobjektifle filme çektik. (Teleobjektif, kilometrelerce uzaktaki seyleri, birkaç metre ilerideymiş gibi resme çeken en son icatlarındandır.)

Evler arka arkaya yıkıldı ve biraz sonra beyaz bir bezin sallandığını gördük. Evden ayrılarak beyaz bayrağın istikametine ilerledim.

Önüne çıkan Fransızlara, çat pat bildiğim Fransızca ile "eller yukarı" diye haykırdım: Elimdeki otomatik tabancayı onlara tevcih etmişim. Yıkılmış evlerden arka arkaya yetmiş Fransız askerinin daha çıktığını görünce hayret ettim. Teslim oluyorlardı. Sahneyi hemen filme çektim.

GALAİS (KALE) ALEVLERİ İÇİNDE

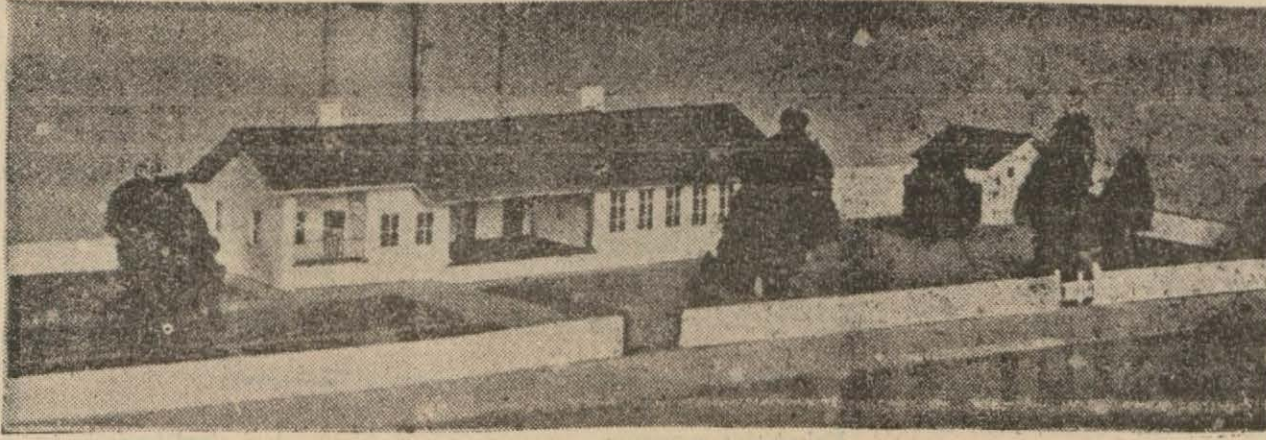
Aradan bir kaç gün geçince, düşmek üzere olan Galais limanı istikametini tuttuk, Galais'e bir kaçkilometre kala yaklaştığımız zaman ufukta siyah bulutların yükseldiğini gördük. Şehre yaklaşıncaya duman bulutları büyüyordu. Şose bizi bir tepeye götürüyordu. Tepede dürbün başında iki Alman subayı gördük.

(Devamı var)

Büyük kültür seferberliği

1940 ta yapılan istatistiklere göre 7-16 yaş arasındaki 4 milyona yakın çocuğun yüzde 70,6 sı okuma yazma bilmiyor

Bu yazıda Maarif Vekâletinin açtığı mücacerlenin verdiği neticeleri ve memleketin ilk tahsil vaziyetini topluca gözden geçireceksiniz

Adetleri günden güne artan ve köylerimize irfan ışığı saçan yeni köy mekteplerinden biri

Köy enstitülerini Cumhuriyetin eserleri içinde en kıymetlisi ve en sevgilisi sayıyorum. Köy enstitülerinde yetişen evlâtlarımız muvaffakiyetlerini ömrüm oldukça yakından takip edeceğiz.

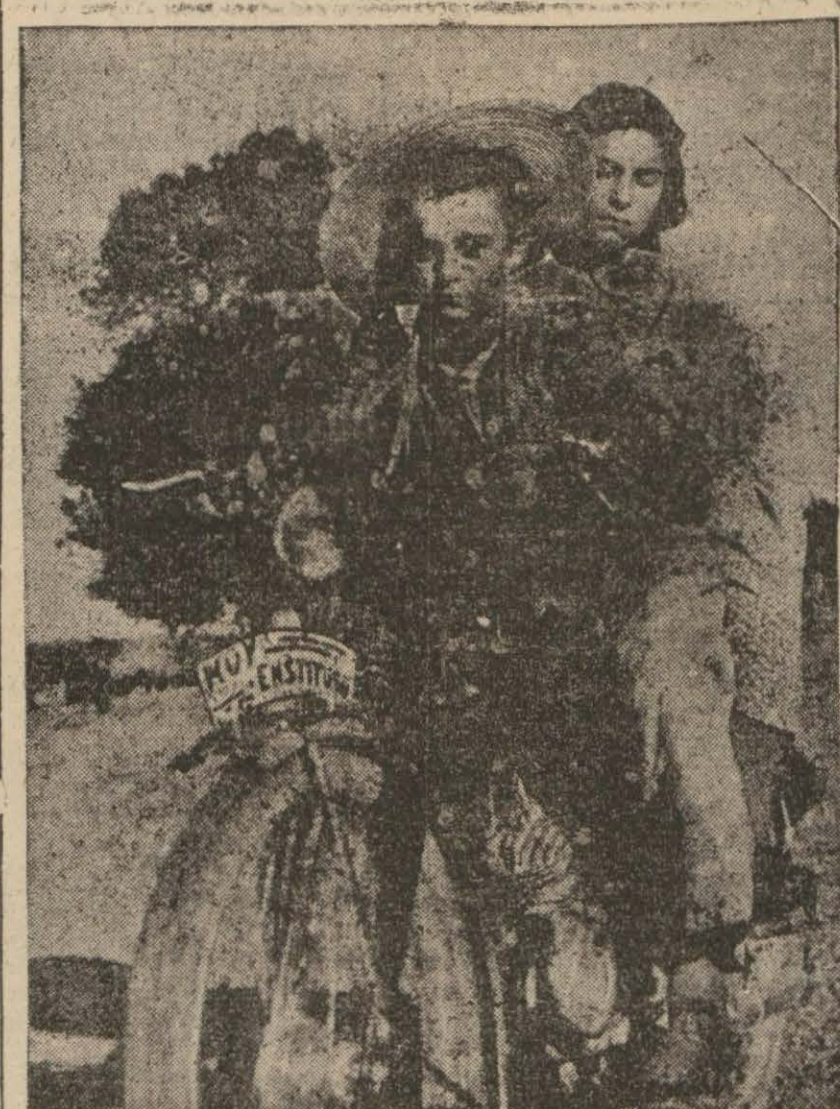
9-5-941

İSMET İNÖNÜ

İlk tahsil umumî bilginin temelini teşkil eder, düsturu; Maarif Vekâletinin en mühim prensipleri arasında girmiş bulunuyor. Cumhuriyet hükûmeti yurdun her yanına, hücre köşelerine kadar kültürün yayılması için programını en mühim maddeleri arasında almıştır. Millî Şef İsmail'in köy enstitülerine iltifatları, bu mühim gayenin tahakkukuna ne kadar ehemmiyet verildiğini göstermeğe kâfi bir delildir.

Memleketimizin ilk tahsil durumunu tesbit etmek üzere, yapılan istatistikler bize şu neticeleri veriyor:

1935 yılı nüfus sayımı neticesine göre, erkek nüfusun yüzde 23,3 ü, kadın nüfusun yüzde 8,2 si okuma yazma bilmekte, yine erkeklerin yüzde 76,7 si ve kadınların da yüzde 91,8 i bilmemektedir. 10 binden az nüfuslu yerlerde okuma yazma bilmeyenlerin nisbeti yüzde 89,3 ve bu miktardan faz.

Köyde kültür mücadelesinin muvaffak neticelerinden: Antalyada Aksu köy enstitüsü talebesi motorları işletiyor

Yazan:
Hasan Bedrettin Ülgen

la yerlerde de yüzde 59,7 dir. Nüfus sayımında yurttaşların vaziyeti bu şekilde görüldüğü gibi yine 1940 yılında tesbit edilen istatistiklere göre de ders yılı başında şehir ve kasabalarda okuma yazma bilmeyen çocukların nisbeti yüzde 39,4, köylerde yüzde 78 dir. Bundan anlaşılacağına göre, ilk tahsil çağı olan 7-16 yaş arasında bulunan çocukların sayısı 3,749,909 okuma yazma bilmeyenlerin nisbeti de yüzde 70,6 dir.

Bu çocukların şehir ve kasabalarda yüzde 60 ı, köylerde yüzde 20 si okutulabilmektedir. Bu rakamlar bize ilk tahsil vermek üzere takip edilecek programın en mühim kısmını köyler teşkil ettiğini ve işe köylerden başlamak lazımgeleceğini göstermektedir. Maarif Vekâleti tarafından hazırlanan köy kalkınma programı, memleketimizde muvaffakiyetle 1936 yılındanberi tatbik edilmekte ve mühim semereler verdiği de müşahade edilmektedir.

1936 yılında köy kalkınma için.

de ilk olarak ele alman şey, köylü bilgiye kavuşturmak, umumî bilgi verildiği gibi onlarda, köyde fennî istihsal kabiliyetini, artırma teknik ve ziraat usulleri öğretmek, bu sayede ziraat işlerini modern bir şekilde yapmasını temin etmek, diğer çiftlik işleri bakımından da tenvir etmek, sıhhi kaideleri, köyün sıhhi işlerinin tam zimini bilfiil mürakabe edebilecek köy elemanlarının yetiştirilmesi gözönünde tutulmuştur. Bununla, köyde yaşamamış, köy işleriyle meşgul olmamış, daha doğrusu köylü kendine benimsememiş kimselerden seçmek hata olacağını gören Maarif Vekillîği, bir kanun lâ-yihası hazırlayarak köy eğitimcileri teşkilatını vücuda getirmiştir. Bu lâ-yiha umumî meclisçe de kabul edilerek tatbik mevkiine konmuştur. İlk olarak 1940 yılında tesbit edilen bir istatistik de 40 bin köyden 3815 ine eğitimci temin edildiği muvaffakiyetle görülmüştür. Bundan sonra yine geri kalan 31,000 köye öğretmen veya eğitimci yetiştirmek ihtiyacı vardır. Beş yıl evvel başlanan bu teşkilât yılda 1500 ilâ 2000 eğitimci yetiştirecek vaziyete konulmuştur.

Eğitmen yetiştirilirken, Maarif Vekâletinin takip ettiği ve ilk tahsilin en kenar köylere kadar yayılması hususunda ele aldığı şu iki tedbir göze çarpmaktadır:

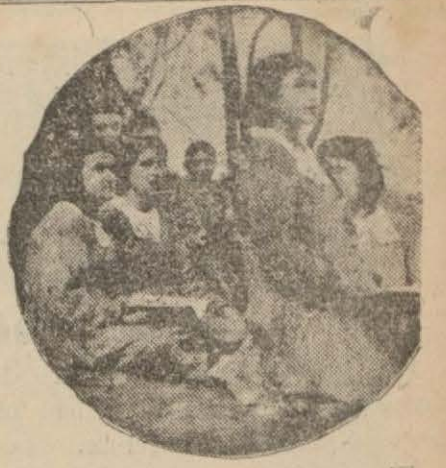
1 — Nüfusu 400 den aşağı olan köylere köy eğitimci yetiştirmek işine devam etmek,

2 — Köy enstitüleri kurarak, köy öğretmeni ve köyde lüzumlu elemanlar yetiştirecek yeni bir teşkilât kurmak.

Maarif Vekillîği köy öğretmenlerini yetiştirmek hususunda ayrı bir program tatbik etmektedir. Bu programa göre, eğitimcileri kültür bakımından tenvir edecek bir müfredat hazırlanmış, ve yine bu eğitimcilerin köylerde tatbik edecekleri ve köylü çocuğunu yetiştirecek köy müfredat ve kitapları da bastırılmıştır. Bu kitaplar bilhassa köy diline, köy hayatına, köy umumî âdetlerine, çalışma şekline göre, yazılmış, resimler köylü çocuğunun yadrgamıyacağı şekilde ihzar edilmiştir.

Eğitmenlerin takip ettikleri müfredata bir göz gezdirecek olursak bunun ilkökul programının birinci devresi müfredatı olduğu göze çarpar. Ayrıca köyde ziraat işleri marangozluk işleri, nümune bahçeler, köy sağlık işleri de müfredatın çevresi içindedir. Yapılan teftişlerde eğitimcilerin bu programı muvaffakiyetle takip ettikleri görülmüştür.

Köy eğitimcilerinden başka ay-

Kastamonu Gököy enstitüsünde kız talebe açık havada derse çalışıyor

rica büyük köylerde çalışacak öğretmen okulu mezunları gibi öğretmenler de yetiştirilecektir. Bu yetiştirme büsbütün ayrı bir şekilde olacaktır.

Köylerden alınacak, çocukları yeni köy hayatı içinde yetiştirilecek iyi bir çiftçinin sahip olacağı bilgiler verilecektir. Umumî ve öğretmenlik bilgisinden maada ayrıca yapıcılık, düğün, kooperatifçilik, kız talebelere çocuk bakımı, dikiş, ev idaresi, ziraat sanatları, hastaya bakmak gibi malumat verilecektir. Ayrıca fevkalâde istidatlı görülenlere yüksek tahsil imkânları da temin edilecek, bu okullardan mezun olanlardan öğretmen olarak kalmak istemeyenler de diğer sanatlardan birini tercih ederek köyünde çalışacaktır.

İşte bu gayeyi de tahakkuk ettirmek üzere yeni bir teşkilât daha vücuda getirilmiştir ki, o da; köy enstitüleri teşkilâtıdır.

Hasan Bedrettin ÜLGEN

Gönüllü Amerikan tayıyarecileri İşgal altındaki Fransa üzerinde 3 Alman tayıyaresi düşürdüler

Dünkü çarpışmalarda
İngilizler de 14 tayyare
düşürdüler

Londra, 2 (A.A.) — Bugün öğleden sonra Blenheim yakınında İngiliz bombardıman tayyareleri büyük avcı tezekküllerinin himayesinde olarak Lille civarındaki Merzille düşman tayyare meydanına taarruz etmişlerdir. Uçuş pistlerine, binalara ve yerde dağınık bir halde bulunan tayyarelere bombalar atılmıştır. Lille'in cenubundaki demiryolu da bombardıman edilmiştir.

Bu taarruzları düşman karadan yaptığı şiddetli müdafaaya ve bir çok av tayyarelerine rağmen neticelendirilmiştir. Düşman tayyareleri ağır zayıtlatı tarfedilmişdir. Şimdiye kadar tesbit edilen rakamlara göre, 17 düşman tayyaresi tahrir olmuştur. Bunlardan ikisi bombardıman tayyarelerim tarafından düşürülmüştür. "Eagle" adını taşıyan ve gönüllü Amerikan tayyarecilerinin idaresinde bulunan hava filosu da bu tahrir edilen düşman tayyaresinin üçünü düşürmüştür.

İki İngiliz bombardıman tayyaresi ile yedi av tayyaresi kayıptır.

Basın Birliği umumî kongresi

Türk Basın Birliği Merkez Heyeti Reisi'nden:

Birliğin umumî kongresi 18 temmuz 1941 saat 11 de Ankara'da birlik merkezinde toplanacağından muhtemelen azaların tefrifi rica olunur.

RÜZNAME:

- 1 — Reislîk divanı seçimi
- 2 — Merkez Heyeti raporlarının okunması
- 3 — Encümenler seçimi
- 4 — Raporların müzakeresi
- 5 — Seçimler

Dâhî çocuklar

Üç yaşında hatip, yirmi yaşında 12 lisanla manzum ve mensur şiirler yazan Aşk, Hügünün beşyüz mısraı. Mikel Anjin ilk eseri. Geometriyi yeniden geşfeden çocuk

Tabiat acele etmez. Evvelâ tomurcağı, sonra çiçeği, daha sonra meyveyi vücuda getirir.

Aynı kanun yaşayanlar hakkında da caridir insan doğar, büyür, ihtiyarlar ve ölür. Zekânın bu umumi kanuna uyup uymadığı düşünülecek bir meseledir. Dehâ, yılların sayısını beklemeyi, demek acele bir hüküm vermektir.

Fakat büyük adamların daha küçük yaşta iken fevkalâdeliklerini meydana çıkardıklarına da ir bir çok hikâyeler vardır Tarih ten evvelki zamanlara ait masallar bile böyle harikulâde vakalarla süslenmiştir. Esatir, devrinin kahramanlarından evvel Herkül daha beşikteyken, kırkkaç bir mabut tarafından kendisini öldürmek için gönderilen kocaman bir yılanı mini mini kollarının harikulâde kuvvetiyle boğmuş, tu. Tarih vakalar arasında fevkalâde çocuklara ait misaller bulmak güç bir iş değildir.

Plütark, Romalı büyük hatip Çiçeron'un, daha mektebine başladığı gün güzel sözleriyle arkadaşlarını etrafında topladığını kaydeder. Çiçeron sokakta yürüten arkadaşlarının orta yerinde bir kumandan gururıyla yürürmüş. Yolda ekseriya bir tepecik üzerine çıkar, oradan ağızları hayretten bir karış açık olarak kendisini dinleyen arkadaşlarına nutuklar söylermiş; bu nutuklar ekseriya, büyük hatiplerin sözleri gibi el ve kol işaretleriyle süslenen güzel sözlermiş.

Telemak müellifi Fenelon 15 yaşında iken kilisede halka vaaz etmeğe başladı. Meşhur Bosue on iki yaşında Rombuyye otelinde bir içtimada gece yarısı na doğru hitabelerinin en güzel, lerinden birisini irat etmiştir.

Fakat tarihin kaydettğine göre Mirabo'nun güzel söz söyleme kudreti üç yaşında iken başlamıştı. Zaten Mirabo'nun tabiat kanunlarına aykırı yaşayacağı doğuşundan belliydi. Annesi Miraboyu doğururken az daha ölüyordu, bir ayağı tersine çevrilmiş, dili ağzında düğümlenmişti. Doğarken ağzında iki dişi vardı.

Üç yaşında anne dilinde güzel ve doğru cümleler söylemek çok güzel bir şeydir. Fakat Mon, tenyi henüz fransızca doğru

dürüst söylemeyen bir çocukken oldukça düzgün bir şekilde lâtince söylüyordu.

1550 tarihinde Parise gelen Jan Krihton isminde ve yirmi yaşında bir İskoçyalı genç Navar kolleji'ne baş vurarak Fransız âlimlerine Meydan okudu. Kendileri ile istenilen mevzu üzerinde on iki lisanla ilmi mübahaselelere hazır olduğunu söyledi. Sözlerini karşısındaki âlimlerin arzusuna göre manzum veya mensur olarak söyleyebileceğini ilâve etti. İskoçyalı delikanlı arapça, ibrance, Sürya, nice gibi arap âleminde en az tanıyan lisanlarla konuştu. Luvi sarayına kabul olunarak ehliye, tini orada da isbat etti. Fakat iki sene sonra bir gün sevdiği bir genç kızmı balkonuna alırken ispanyolca bir aşk şiiri okurken rakibi tarafından hançerle vurularak öldürüldü.

Pig dö Mirandolo'dan bir parça bahsedelim. parça bahsedelim. Pig On yaşında iken mükemmel bir hatipti. On sekiz yaşında yirmi iki lisan biliyordu İtalyada, Almanyada Fransada ilâhiyat, tarih, gramer tahsil etmişti. 23 yaşında Romaya giderken eşyası arasında Romada âlimlerle münakaşa edeceği 900 tez vardı.

Fakat bu kadar bilgi neye yaradı. zavallı âlimin ismi bugün insanlar arasında yalnız alay mevzuudur.

Güzel söz söylemek sonra dan öğrenilebilir Fakat insan doğuştan şair doğar. Şu halde şair çocuklar, hatip çocuklardan daha fazla olacaktır.

Romalı şair Ovit pek küçük yaşta iken manzumeler yazmağa başlamıştı. Babası bundan öfkeleniyor, şiirden vazgeçirmek için her gün döğüyordu. Çocuk, kamçılar altında inerken tövbe ediyor, fakat tövbe ederken kullandığı cümlelerde vezinli ve kafiyeli oluyordu.

Dante de on yaşında şiir yazmağa başlamıştı.

"Büyük çocuk" ismiyle anılan Viktor Hugo'nun ise on iki yaşında iken beşyüz mısralık kocaman bir kitap yazdığı malumdur. Bu şiirler arasında her çeşidi vardır: Aşk terennüm eden mısralar, hiciviyeler, destanlar, manzum hikâyeler, bilmeceler, vesaire.

Mozar beş yaşında iken piyano çalıyordu

Fakat bu manzum yazıların kıymet itibariyle "asrın masalı" isimli kitap dolduran güzel şiirlerle hiç bir alakası yoktur.

Ahçı yamalıktan bestekâr- lığa kadar yükselen Lülü'nin heykeli

Küçük çocukların defter kenarına çizdikleri resimlere bakan anne veya babaların çok defalar göğüsleri kabarmış, yavrumuz büyük olacak, demislerdir.

de zengin bir ailenin çocuğu olan Jak Kalo'nun annesi ve babası böyle düşünmüyorlardı, eline geçirdiği kömür parçalarıyla duvarları leke içerisinde bırakan bu yaramaz çocuğu asker yapmağa karar vermişlerdi Fakat çocuk buna razı olmadı. On iki yaşında iken baba evinden kaçtı. Dilencilerle beraat yaşadı, köy köy, kasa, ba kasaba dilenerek Floransaya, sonra Romaya geldi. Romada bu baba evi kaçkına rastgelen Nansi'li tüccarlar kulağından tutarak getirip babasına teslim ettiler. Fakat Jak baba evinde bir seneden fazla durmadı. Yeniden kaçtı ve soluğu Türende aldı. Bu defa da kardeşi, bu şehire bir iş için gelince, şehrin sokaklarında Jak ile karşılaştı. bir daha eve getirdi, fakat artık oğullarının ıslah olacağından ümitlerini kesen anne ile baba, çocuklarını istediği gibi yaşamakta serbest bıraktılar.

San'atkar ocuklara dair en çok örnek veren memleket İtalyadır. Cimabue gramer kitabının kenarlarını şekillerle doldurmuştu. Büyük Giotto'nun ise kenarlarına resim çizerek bir grameri bile yoktu. Giotto. Vespigano köyünde fakir bir çiftinin oğluydu, çobanlık yapıyordu. Koyunlarını güderken çocuk gördüğü şeyleri, veya mini mini kafasından ge-

çen düşünceleri çizgi halinde anlatmak isteyordu. Fakat çizecek kâğıt olmadığı için tablolarını geçtiği yolların kumları üzerine yapıyordu.

Bir gün Vespigano'dan geçen Cimabue yol üzerinde bir taşın üzerinde çömelmiş, bir çivi ucuyla bu taşta çizgiler çizen Giotto'yu gördü. On yaşındaki çocuk bir koyun resmi yapıyordu.

Cimabue derhal kendisini de geçen bu yeni istidadı anladı, beraberinde götürdü, evladı gibi büyüttü, ölüken dehasıyla beraber servetini de talebesine bıraktı.

Mikel Anj, on altı yaşında iken mermer üzerinde çalışmağa başlamıştı. Başkalarının ancak heykeltıraş yamağı olarak yahut balmumu üzerinde çalıştıkları bu yaşta, Mikel Anj bu çiraklık devresine lüzum görmemiş, taş kalemini eline aldığı gibi doğru, dan doğruya mermer yapıp, mıştı.

Çok eski zamandan kalmış bir hayvan başını kobyeye etmeğe başladı. Bu başın dudakları bozulmuş ve burnu kopmuştu. Zeki çocuk modelinde noksan olan noktaları hayalinden tamamlayacak kadar cür'etkâr davrandı. Canavarın ağzını açtı, dişleri arasından zehirli dilini gösterdi. Bu heykeli gören Loren dö Medici esere takdirle baktıktan sonra Mikel Anj'la şakalaştı:

"Delikanlı, ihtiyar canavarın birkaç dişi dökülmüş olur. Halbuki sen bütün dişlerini tam yapmışsın."

Artist yaptığı heykelin bir dişini kırdı. Ve düşmüş dişin, diş etinde bıraktığı boşluğu bile heykelinde gösterdi.

Mikel Anj Floransada günün kahramanı oldu. Her büyük adam gibi küçük artisti de kıskanılan çoktu. Hatta delikanlı ile Medici bahçesinde beraber çalışan kırkkaç bir san'atkar, öfkesini alamyarak burnuna müthiş bir yumruk indirdi. Ve delikanlıyı yaraladı. Seksen yıldan daha fazla yaşayan Mikel Anj yüzünde bu kırkkaçlık eserini bir iftihar nişanı gibi taşıyordu.

Mikel Anj yetmiş altı yaşında iken çocukken yaptığı eserlerden birisini görmüş ve "çocukken bildiğim şeyler, sonradan öğrendiklerimden daha üstünmüş, demisler."

Şimdide san'at sahası bırakarak biraz da ilim tarafına bakalım:

İlimde böyle şey olmaz diye, ceksiniz. Fakat neçin olmasın, işte misalleri:

Sofi Jermen on iki yaşında iken eline geçen Montekla "riya-

MÜÇÜK NÂNLAR

(Bu sütunda okuyucularımızın gazetesini yarımdaki kupa ile birlikte gönderecekleri)

EVLENME TEKLİFLERİ. İŞ ARAMA, 15 VERME, ALMA, SATMA gibi ticari mahiyetli haliz olmyan kâğıt ilânları parasız negrolunur.)

Evlenme teklifleri

* Ecnabi ve ekalliyet mekteplerinde hocalık eden orta yaşlı, kumral orta boylu bir bay; güzel, sarımsı ince yapılı terdhan yeşil gözlü bir bayanla anlaşmak istemektedir. Kazancı bir aileyi geçindirecek kadardır. Milli, yet mevzuabahası değildir. En az orta tahsilli olması ve iyi giyinmesini ev işlerini bilmesi lâzımdır. Bilhassa falcı ve kimsesiz olan tercih edilir. (Sermet) remzine müracaat - 203

* Küçük fakat iyi kazançlı bir müessesesi sahibi orta halli bir aileden namuslu, dürüst, iyi ahlaklı, dedikodu, dan hoşlanmayan, şen bir bayan tanışmak ve evlenmek istemektedir. Resimle (Küçük 204) remzine müracaat - 204

İş ve işçi arayanlar:

* Ortamektep mezunu 17 yaşında, hesap ve daktilo işlerinden anlayan bir genç iş aramaktadır. Güzel Bandırma otelinde Samiye müracaat.

* Fransızca olarak lise 3 programı, na kadar (dahil) matematik (hesap, hendese, cebir, müessesat) dersleri verir. (D.A. 27) remzine müracaat.

* Lise ona geçmiş daktilo bilen bir genç az bir ücretle herhangi bir iş aramaktadır. (S. 707. A) remzine müracaat.

* Üniversite tahsilinde bir genç fizik, kimya, biyoloji dersleri verir. Bu derslerden ikmalîleri olanları yetiştirir. (15 A.) remzine müracaat.

* Bir yüksek iktisat ve ticaret mektebi talebesi tatilde her gün ve mektep zamanında haftada bazı günler bir müessesede çalışmak istiyor. Ak-saray Kocamustafapaşa caddesi 34 numaraya müracaatları.

* Galatasaray lisesi 8 inci sınıfta kadar okumuş, güzel fransızca okur yazar ve konuşur, daktilo bilir, bir genç yazıhane ve diğer müesseselerde az bir ücretle iş aramaktadır. İstediklerinin (S.E.U.P.) remzine mektupla müracaatları.

* Yaş 17, lise birinci sınıftan ayrılmış bir bayan, yazıhane, ticarethane ve buna benzer yerlerde yazı işlerinde çalışmak istemektedir. (S.A. 41) rem-

zi ilimlerin tarihi" isimli kitabını okudu. O vakit kızcağız da ailesinin arzusu hilâfında riyazi kitapları okumak arzusu uyandı. Elinden bu kitapları aldılar, çocuk yeni kitaplar buldu ve sakladı. Sakladığı yeri keşfettiler, fakat bir türlü Sofinin kitap alma namı olamadılar. Kızcağız gündüz mütemadî nezaret altında bulunduğu için geceleri çalışıyordu. Işık vermiyorlardı, Şamdanların dibinde kalmış num parçalarını topluyor, ve ışık sızmasını diye mahzenlere inerek orada çalışıyordu. Gece yataktan çıkamamış diye robunu saklıyorlardı. Fakat o yorgani bürünüyor, yine çalışıyordu. On sekiz yaşında iken o zamana kadar halledilmemiş bir takım meseleleri hallederek Politeknik mektebi profesörlerinden meşhur riyaziyei Lagranj'a gönderdi.

Sofi Jermen, riyaziyei kitaplardan öğrenmişti. Fakat Paskal on iki yaşında hocasız, kitapsız, yardımsız Geometriyi yeniden kurmuştu. Babası Paskalın lâtince öğrenmesini istiyor, matematik öğrenmesini sonraya bırakıyordu. Paskal'm hendese öğreniş macerasını kız kardeşi, ninkaleminden dinlemek daha tatlı olur:

"Babasının riyaziye öğrenmesine mani olduğunu gören kardeşim, bir gün babasına yalvardı: "Bana yalnız geometrinin neden bahsettiğini söyle." Babam ona geometri doğru şekiller çizmek, aralarındaki nisbetleri bulmak ilmidir, dedi.

"Bu tarif kardeşime kâfi geldi. Boş saatlerinde havlının taşları üzerinde kömürle şekiller çizmeğe başladı ve nihayet kendine Öklit Otuz bir dava sını yeniden kurarak halletti.

"Bir üçgenin üç açısı 180 de recedir.", davasını isbat ederken babası gördü ve bundan sonra oğlunun geometri ile uğraşması, na mâni olmadı.

zine müracaat.

* Lise son sınıfa geçmiş, Fransızca bilen ve çalışmak mecburiyetinde olan bir bayan resmî müesseselerden birinde tahsille münasip herhangi bir iş aramaktadır. Riyaziyei kuvvetli, yazısı iyidir. (Çokacele) remzine müracaat - 190

* Bir üniversite müdavimi tatil müddetince çalışmak istemektedir. Ri yazı malûmatı iyidir. Herhangi bir müessesede çalışabilir. (H.H.E) remzine müracaat.

* İstanbul Amerikan kolejinden mezun ve Londra Rezent enstitüsünü bitirmiş maarif ehliyetnamesi ile lisan öğretmenliğine tayin olunmuş bir bayan ingilizce dersleri vermektedir. L. kametgâhları da gidebilir. (Bayan Klera) remzine müracaat.

* Uzun müddet Pariste kalmış Pijye ticaret mektebinde ve Sorbon'da tahsil görmüş bir bayan fransızca, daktilo ve isteno dersleri vermektedir. İsteno metodu beynelmileldir. Türkçe de dahil asri lisanları yazar. (H.A.) remzine müracaat.

* 17 yaşında lisenin birinci sınıfından ayrılmış bir bayan, yazıhane, ticarethane ve buna benzer yerlerde yazı işlerinde çalışmak istemektedir. (S.A. 41) remzine müracaat.

* Resmî vazifesi olan orta yaşlı ve yalnız bir kadın Üsküdar'da terdhan Paşa limanı kısmında yahut Kadıköy'de bir aile yanında kiralık ve eşyasız iki oda aramaktadır. İzahlı mektupla (Arkadaş 4) remzine müracaat.

* Amerikan öleji ticaret kısmından mezun ingilizce ticari muhabere ve tercüme ağına, biraz daktilo bilen bir genç iş aramaktadır. (Teziş) remzine müracaat.

* Antalya matbaasında müretteplik makinistlik yapmış, daktilo bilir, almanca okur yazar, fransızca tercüme müktedir, spor yazıları yazabilen ortamektep mezunu bir genç münasip bir iş aramaktadır. (S.N.T.) remzine müracaat.

* Bir hengire mektebi mezunu evin de hastaları her türlü enjeksiyon yapar: Ömer Rüştüpaşa sokağı numara 34 Teşvikiye, Muradiye.

* Ticarethane ve müesseselerin banka, gümrük ve kambyo işlerini mükemmel bir surette başaraabilir bir genç iş aramaktadır. (Droc) remzine müracaat.

* 17 yaşında ortaokul mezunu, riyaziyei kuvvetli bir genç iş aramaktadır. Beğliktaş vaidegeşme Ak-tar sokağı numara 25 e müracaat.

* Lise bire kadar okumuş, şimdiki sıhhiye mektebinde okuyan bir genç, tatilde çalışabileceği bir iş aramaktadır. Yazısı seri ve okunaklıdır. Kocamustafapaşa caddesi Davutpaşa Tarhana mektep sokağı 21/1 A.H.V.

* 17 yaşında lise 2 de kimsesiz bir genç iş aramaktadır. Yazısı güzel, riyaziyei kuvvetlidir. Az bir ücretle çalışabilir. (Çalışkan Türk) remzine müracaat.

* Matematik ve fizik dersleri, ikmal katan lise ve orta okul talebesi, rine en uygun şartlarla ders, (matematik) remzine müracaat.

* Orta mezunu, askerlikle alakası bulunmayan eski yazıları ve daktilo bilen bir bay iş aramaktadır. (B.K.) remzine müracaat.

* İnebolu nahiyesi halkevi kâtipliğinde 25 lira ücret ve köy kâtipliğini de yaparak ayrıca 10-15 lira kadar ki ceman 40 lira maaş alacak ve bilâhıra inemur olabilecek 18-20 yaşlarında orta tahsilli yazısı güzel bir genç aramaktadır. İstiyenler Beyoğlunda Tarihabasında Kireçhane sokağında 11 numarada Muzaffer Ülkere bizzat müracaat edebilirler.

* Lise son sınıfta daktilo bilen bir genç kız herhangi bir müessesede iş aramaktadır. Bir ecnabi aile yanında da ev işlerini de yapabilir. (Y.A.) remzine müracaat - 174

* İkmal katan veya önümüzdeki ders yılma hazırlanmak isteyen orta ve lise talebesine ucuzca fransızca dersleri verilir. (O.T.) remzine müracaat.

* Faraça konuşan, almanca, macarca, italyanca, rusça, yugoslavca türkçe yazıp, okuyan ve konuşan bir bay tercümanlık işi aramaktadır. Tarlabası Kilit sokak numara 10, 5 inci katta Hamdi Orbaya müracaat

Aldırınız:

Aşağıda rumuzları yazılı olan okuyucularımızın naplarına gelen mektupları idarehanemizde bergün sabahtan öğleye kadar veya saat 17 den sonra aldırınları rica olunur.

(Pak 37) (S. 3) (K. M.) (F. K. 26) (Çevik 155) (Tekyıldız 3) (Nesibe 37) (Bayan açır) (Hadiye) (2092) (A.25) (Öğretmen) (Gönlü 5) (Arjan) (S. (K.12) (Yılmaz) (Öğretmen) (Arjan) (R.C.35) (Y.A.) (Mar) (X.N.) (S. S. Talili) (S. 207 A.) (Erol) (Kazan) (Faik) (Yüksek) (Tel) (P.M. 02)

Resmini aynaya bakarak ya pan 13 yaşındaki çocuk.

İstiklâl UĞRUNDA

Büyük Millî Roman -6- Yazan: MAHMUT ATTILÂ AYKUT

İhsan dediğini yaptı. Kahve gelmeden konuşmadı. Necmiye eline fincanı uzattığı zaman:

— Affedersiniz. Biraz arsızlık ettim ama sevincime bağışlayın. Ne yapalım bu dünya uğursuzla arsızın kahveden derin, derin bir kaç yudum çekti.

— Canip Beyin evini sormadan, aramadan rahatça buldum. Canip Bey denen zatla teşerrüf ettim. Bir hayli cenebaz bir zat. Durmadan konuştu. O söyledi ben dinledim. Eh, kardeşim o sizi o kadar yakından tanıyor ki. O konuşurken ben şaşırardım kaldım. Bilmediği, tanımadığı dost olmadığımı adam yok. Ne pasalarından bahsetti. Ne beylerden dem vurdu. Ben tarih kitabında bile bu kadar adamı tanımam. Lafı uzatmıyalm. Bizim meseleyi anlatınca yerinden hop oturdu, hop kalktı.

— Vay Refikciğim vay canım kardeşim.. Aman efendim o benim değil, hani vallahi biz de kani koca her gece iki dertli gibi karşı karşıya geçip yalnızlıktan kimsesizlikten somurtup duruyoruz. Allah sizlere ömür versin iki yavrum vardı bir yıl içinde ikisini de gömdüm. Elem ve ıztraba kalbimiz o kadar nasır bağladı ki.. Fakat, neye yarar. Dediniz, uğraşıyoruz kimin için. Bir kuru kafamız için mi? Keske gelirken Necmiyeyi getirseydiniz Necmiyeyi Refikciğim ile İzmir beraber gittiğimiz zaman görmüştüm. Allah rahmet eylesin güzel bir annesi vardı. Kadıncağız bes, on gün içinde top gibi güldü gitti. Ya.. Necmiye şimdi sizin yanınızda ha. Yerinden kalktı kapıyı açtı. Dışarıya haykırdı:

— İhsan Hayriye hanım nereye gidiyorsun?

— Ve birden bana dönerek: — Kusura bakma beyim hani böyle ömrümüzü yarı deli, yarı akıllı geçirmesek bütünü zıvanadan çıkar zır deli oluruz. Kahve getiren kıza satışı:

— Nonoşum.. Hani benim kahvenim?

— Velhasıl, uzun sözün kırsı. Sohbeti, güldüğü, küfrü bol adam. Biz kahvelerimizi içerken içeri. Biz kahvelerimizi içerken içeri. Ye siyahlar giyinmiş çok zayıf, renksiz uzun boylu bir hanım girdi. Karım dediği Hayriye hanım bu hatuncağız imiş.. Kocası nın ne kadar patirliği ise kadıncağız da o kadar sakın.

Canip Beye şaştım doğrusu.. Bilmediği, tanımadığı yok. Gene ral "Harington" dostu "Mon Belle" abı vüzerâ vükelâ ar. Kadasları. İyi bilmiyorum ama bu adam bizim teşkilâtta da eli var gibi. Birkaç sonradan bana yaptı ama ben orakı olmadım. Ha. Size bir müjde daha.

— Refikciğimi oradan kurtarmak ilk işim olsun diye de günahı boyunda bir savurma yaptı. Ve bütün sizi hemen bekliyor.

Necmiye bir çocuk gibi sevinip yordu. Gültüyordu, ve ağlıyordu.

Buradan sallarla karşıya geçti.

Sarıca beyin yanındaki atlılar arasında (Sarıova) köynün yolunu bilenler de vardı. Adlarını koşturarak yola düzdüler.

Sarıca bey acaba (Sarıova) değirmeninde Rüstemi bulabilecek miydi?

MARTANIN SEVİNCİ

Sarıca bey, Rüstemi araya dursun..

Bu sırada Edirneye gitmeğe hazırlanan ve kafilenin hareketini bekleyen Martanın kulağına şöyle bir haber erişti:

— "Rüstem, Sarıova değirmeninde mahpusmuş. Sarıca bey onu kurtarmaya gitti.."

Marta padişah gözdesi olarak, Edirne sarayında yaşayacak. Günleri tahayyül ederken, Rüstemden gelen bu haber Martanın zihnini altüst etti.

Çukurlaşan yanakları ve parlayan gözleriyle ne kadar güzel oluyordu. Sevinç; bir sar'a gibi bir anda hepimizi sardı. Oh.. diyor du. Necmiye:

— Babamı kurtaracak öyle mi? Ne kadar çok sevindim. Şimdi emrediniz istediğiniz kadar kahve pişireyim. Ve sırayarak dışarıya çıktı.

— Simdiye kadar söze karışma. Yan Kemal, yalnız kalınca:

— Bana bak İhsan, dedi. Bu adamı sen pek iyi tanıyorsun ama, bana biraz sarlatan gibi göründü. Malûm a bu kızcağız bize emanaettir. Bir defa Rüstü Babaya sorsak derim. Yarın ihmalimiz yüzünden bu zavallının başına gelecek bir felâketin maddi, manevi mesulleri biziz.

— Düşündüğün şeye bak be. Biz Necmiye hanımı nerden tanıyoruz.. İfloğlu onun sülâlesini tanıyor. Onu ben kucağımda büyüttüm. O, şu kadar çocuğu diyor.. Baba dostu.. Baba arkadaşı. Bunun daha ötesi var mı?

Bizim için de kapışımın açık oldu. Her istediğimiz zaman serbestçe evine girebileceğimizi söyledim. Hem zorumuz yok ya bira der. Bakar görürüz. İş istediğimiz gibi çıkmazsa dayanırız Rüstü babanın evine. Sen onu bırak da dün aksamki macerayı sor bana. Baksana, sille tokat dövüş. mekten ensem somun gibi sıştı.

— Sahi. O ensenin hali ne öyle? Hani tereyağdan kıl çeker gibi işi hallettik dediydin?

— Sen bu işi o kadar kolay mı sandın be birader. İçindesin. Bilirsin. Dün aksam biz de ensemez yayık çalkatmasaydık ne o yağ olur, ne de o kıl çekilirdi.

— Hayrola, Patirliği bir iş olmadı mı?

— Ölmüştü, ölmüştü ama, biz de epey dayak yedik!

Ve anlatmağa başladı:

— "Karaağaç" vakasından sonra nöbetçiler çiftleşti. Dün aksam anbarda da iki nöbetçi vardı. Fakat, Rüstü Baba plan hazırlamıştı. Rüstü Baba tali matı verdi. Nöbetçi zabıttı Muh-tar Beydi. Gece işi için kayıkcı "Tavabil" ile arabacı Caferi gizli yoldan anbara soktuk. Onlar ka-çılacak malzemeyi istif edecekler ve gece el ayak çekildikten sonra da biz Hasan onbaşı ile kapı önünde yalandan bir kavgaya tutuşacak. Nöbetçi tabii bize müdahale edecekti. Bizimle meşgul olacaktı. Bu zaman zarfında da hazırlanan malzeme motöre yükletilecekti. Sonra da biz anlaşıp oradan firar edecektik.

— İyi bir plan.

— İyi ama, sen gel de bir kere de bana sor. Şaka maka derken Hasan Onbaşidan bir hayli de dayak yedim.

Kapıda bir Hintli asker vardı. Bu abıba dayak yemeğe lüzum kalmadan işi abıba halledecek tim. Hevesim, ümidim kursağım da kaldı.

(Devamı var)

mişti. Padişahın ondan hoşlandığı muhakkaktı.

Marta şimdi ne yapacaktı?

Rüstem gelirse onu aramıyacaktı mıydı?

Marta şöyle bir kalbini yokladı. Rüstemi hâlâ sevdiğinin farkındaydı. O halde Rüstem gelince tekrar ona mı dönecekti?

Marta kendi kendine:

— Boşuna düşünüyorum, dedi. bu padişahın bileceği bir iştir. Eğer beni beğendiye, Rüsteme kaptırmaz.. sarayma gönderir. Rüstemin yararlıklarını takdir ederse, belki de tekrar beni ona bağışlar. Şimdi ben ne söylesem boştur.

Martanın yüzünden Niğbolu'da kaç kişinin canı yanmıştı.

Doğan bey, Rüstemden haberi gelince:

— Bunu Marta duymasın.. belki gene Rüsteme temayül

Nakleden:

MUZAFFER ESEN

— Dünkü müşahade devam —

— Hastalandı. Guraba hasta, hanesinde.

Bundan fazlasını içirmek istemedim. Kaçar gibi eczahane-den çıktım. Rahmi hastahane de ha!

Rahmi hasta! Onun ıztrab çektiğini hiç görmemiştim. Kalbim tekrar çarpıyor, onun sesini içirmek, onu görmek istiyorum.

Derhal hastahaneye yollandım.

Hastahanenin bitip tükenmek bilmiyen koridorunda rehberimin arkasından giderken hiç bir şey düşünmüyorum. Hastabakıcı bir koğuş kapısını açtı ve seslendi:

— Bay Rahmi!

Uzun boylu bir adam ve yavaş yavaş bize doğru geldi. O bir iskelet kadar hafifti. Hıçkırmağa üzere olduğumu hissettim. Fakat ağlamağa hakkım yoktu. Sakin olmak icabediyordu; şimdi onun gözlerine bakarak:

— Rahmi! dedim.

— Şermin!

— Ne kadar zamandan beri buradamsın?

Rahminin dudakları arasından ısığa benzeyen bir cevap fırladı:

— Çok oluyor.

— Fakat sen ne sağlam adamdın.

— Zatiirre bu, sağlamı, gücüğü dinler mi?

Bana bakmıyordu, fakat hiç ehemmiyet vermeden sözümde devam ettim:

— Evde daha rahat edersin Rahmi. Hem oraya geldiğin vakit küçük Aysel de görmüş olursun.

Dudakları titredi:

— Küçük Aysel mi?

— Kızımı sana öyle benziyor ki Rahmi.

O vakit bana baktı.

Aradan altı ay geçti, Rahmi yavaş yavaş işleşiyor. Sihatini yerine gelip işe başlayınca tamamiyle mesut olacaktı. Fakat şimdi de halimden kıskayeti etmiyorum. İhtimal ki Rahmi hasta olmasaydı bir daha biribirimize kavuşamayacaktık.

Rahmi, benikolları arasına alına hâlâ ilk aşkını hissediyorum. Bu aşk ölünceye kadar sürüp gidecek.

— Beni dinle; çocuk oluyor. Eğer her vakit böyle yaparsan çocukların yanında otursan daha iyi olur. Bu kızla dansettim diye öfkelenmiye lüzum yok. Bu benim hakkım.. İki ayın altı haftası karısı tarafından terk edilen bir erkek istediği kadını dansedebilir.

— Seni ben mi terk ediyorum?

— Öyle ya.. Sadık bir kadın kocasına iş seyahatlerinde de arkadaşlık eder, halbuki sen çocukların diye çıldırıyorsun. Onları bana tercih ediyorsun. Buna hangi erkek tahammül edebilir.

Haksız ve sert olan bu hücum

Hikaye Saadet yolu

ümüdümü kırdı. Ona mahzun mahzun baktım.

— Artık iki piç kuruşu uğrunda her yokluğa katlanmaktan bıktım. Ya her yolculukta, benimle beraber gelirsün, yahut ömrünün sonuna kadar yüzümü görmeden çocuklarım yanında kalırsın. anlıyor musun?

Gözlerine baktım, bu bakışlar sert, soğuk ve zalimdi. O dakikamda kulaklarımda acı bir ses çıldırdı: "Bu işin fena biteceğini evlenirken bilmiyordun mu? Buna istiyerek katlandın. Cezanı çekeceksin.."

Ödümüze çıktığımız zaman pencereden gökyüzüne uzun uzun baktım.

O, çoktan yatağa girmişti. Ben de yatağa sokulduum ve:

— Rahmi, diye hıçkırıldım, bundan sonra her vakit yanında kalacağım.

Döndü ve beni kucakladı.

İş seyahati zevk için dolayışmaya benzemiyordu. Rahmi bütün gün uğraşıyor, yemek zamanları bile otele uğramıyor, birçok geceler müşterilerinin yanında kalıyordu. Vakit kazanmak için geceleri seyahat ederek şehirden şehire dolayıyorduk. Yolların ve şehirlerin benim için yalnız ismi değişiyor, hepsi birbirine öyle benziyor ki. Ömrüm otel odalarında pencereden bakmak, yahut kitap okumakla geçiyor.

Rahmi beni çok kıskanıyor, "erkeklerle emniyet edilmez, senin gibi güzel bir kadını yabancı bir şehirde yalnız başına sokaklara bırakmam.."

Çocuklarımdan uzak çok sıkıyıyorum, aklım fikrim hep onlarda.

Rahmi bir gece çok geç kaldı ve içeriye girince mazeret olarak bir iş arkasında konuştuğunu söyledi. Artık dayanamadım:

— Buna tahammül edilmez, diye haykırdım.

Fakat o beni kucağına doğru çekince saadetimden titriyerek sustum.

Erteni gün yüz elli kilometreden uzun bir yolculuktan sonra beş gün evvel ayrıldığımız Ankaraya geldik, otele girer girmez kapıcı elimize bir telgraf uzattı:

— Beş günden beri sizi bekliyor, dedi.

Okudum:

— "Cavat hasta çabuk dönünüz. Medihâ.."

Rahmi de omuzumun üzerinden okuyordu:

— Garip şey, niçin hastalığa dair tafsilat vermiyor.

— Aman yarabbi.. Sakın yavrum ölmüş olmasın. Ben İstanbulda olsaydım çocuğın başına

bu felâket gelmezdi. Ben hemen gidiyorum.

— Biraz dur Şermin, hele bir İstanbul'a telefon edelim.

Mülkâleme açılmıyca kadar sabırsızlığımdan bir yerlerde durmadım. Yavrumun başına ne gelmişti? Ayrıldığımız gün mahzun mahzun bana bakan elâ gözlerini şimdi tekrar görür gibi oluyorum. Alnına sarkmış saçlarını, kirli ve kemirilmiş tırnaklarını hatırlıyorum. Hasta, hasta, niçin Medihâ daha fazla tafsilat vermiyor, yoksa..

Nihayet telefon açıldı, Medihâ Ankara ile konuşmanın heyecanı içerisinde, Cavadın çocuklarla oynadığını, terlediğini sonra ceketini çıkararak soğuk aldığını söyledi. Ates birdenbire yükselinece Medihâ ne yapacağını şaşırmıştı. Şimdi çocuk iyice idi.

Telefon kapandıktan sonra Rahmi sordu:

— Şimdi ne yapacaksınız?

— Tabii ilk trenle İstanbul'a döndüyorum.

— Dinle beni, mademki çocuk iyileşmiş, bu dönüşe ne lüzum var. Seyahatimize devam edelim. Sen yokken çok üzülüyorum bütün işlerim bozuluyor.

Bir defa daha mağlup oldum. Hasta çocuğumu unuttum.

Ancak on beş gün sonra İstanbul'a döndüğümüz vakit hasta yavrumu kucaklayabildim. O solgun gözleriyle bana baktı ve:

— Anne, dedi, niçin böyle sık sık beni yalnız bırakıyorsun?

Çocuğu bağrıma bastım:

Artık her zaman seninle kalacağım.

Rahmi evde neşesiz ve aksı suratlı bir adam oluyor. Çocuklar da ondan çok çekinirler, ben de sinirlenirim. Hele son aylar içerisinde Rahminin işleri bozulunca bu acıplığı bir kat daha arttı.

Bir gün ona:

— Rahmi, dedim. Bir kızımız olsaydı bari ne mesut olacaktık.

— Bir kızımız mı?

— Evet..

Anahattan daha bıkmadım mı Şermin. Fakat ben baba olmak istemiyordum. Hatta bu iki çocuk da olmasaydı, o vakit sen ve ben..

— Sus Rahmi, sonra senden öğrenirim.

— İster öğren, ister öğrenme hakikat bu, bu iki çocuk bizi mesut olmaktan men ediyor.

Ve bu konuşmadan sonra Rahmi tekrar seyahate çıkarken aramızda fırtına koptu.

— Bu sefer seninle beraber gitmiyorum.

— Sahi mi söylüyorsun?

— Evet.

ve onun hizmetine göndermişti.

Ayşe nine erkek gibi cesur, atılgan bir kadındı. Yaşı altmışı geçtiği halde dinç ve kuvvetliydi. Koşmaktan, ağır yük taşımaktan yılmazdı. Herküz Martanın çadırına gider, onun yemeğini pişirir, suyunu verir, hizmetine bakardı.

O gün Ayşe nine çadıra geldiği zaman Martayı pek düşünceli gördü:

— Padişah himayesine girdin.. yarın Edirne sarayına gideceksin.. belki de Yıldırımın en has gözdesi olacaksın.. daha ne düşünüyorsun?

Dedi. Marta içini çekerek:

— Ya Rüstem gelirse.. beni ararsa?..

Diye söylenmeğe başlayınca, Ayşe nine gözlerini açtı:

— Sen deli misin, a kızım? Rüstem gelse bile, artık seni arayıp sormaz. O, çocuk değil.

— Sen bilirsin, fakat kararımı unutma, ya ben ya çocuklar.

O dakikada cevap veremedim. Rahmi kapıyı çekti ve gitti.

Artık Rahmi benim için kaybolmuştu. fakat onsuz nasıl yaşayacaktım.

Ertesi sabah çocuklarımı ve ufak tefek eşyaları aldım, küçük bir odaya taşındım.

Tekrar çalışmaya başladım. Fakat birkaç gün sonra tekrar anne olmak üzere olduğumu hissettirdim. Şimdi çocuklarıma nasıl bakacaktım? Onları kime bırakacaktım?

Ve sonra bir kızım oldu..

Sefalet içerisinde günler günleri, aylar ayları yıllar kovaladı. Bir gün hasta olan kızıma ilaç almak için eczahaneye gitmiştim. Orada Rahminin tanıdığı müessesede çalışan bir memur ile karşılaşmıştım.

Düşünmeden ona bir sual sordum:

— Rahmi ne oldu, biliyor musun?

Başımı salladı:

— Bay Rahmi artık müesseseye ile alakadar değil. Epeyce zaman evvel ayrıldı.

— Nerede?

SON

Uğursuz pul

Sakın pulun da uğursuzu olur mu demeyiniz, 1915 senesinde Birleşik Amerika hükümeti üç sent kıymetinde bir pul bastırmıştır. Bu pullar basılırken matbaada bir yangın çıkmış, bir hayli hasara sebep olmuştur.

Pullar basıldıktan sonra stok halinde trenle sevk edilirken tren bir istasyonda makasın hatası yüzünden başka bir trenle çarpışmış ve 25 kişi bu sırada ölmüştür.

Pullar tedavüle çıkarıldıktan üç hafta sonra pulların ressamı Newyorkta bir meyhanenin önünde göğsünden yediği bir bıçakla ölü olarak bulunmuştur.

Bu hâdiseden sonra Amerikada bu pullar aleyhine bir galeyana baş göstermiş ve hükümet 3 sentlik pulları ancak bir ay tedavüle kaldıktan sonra kaldırmıştır.

Dr. Kemâl Ozsan

"Ar yolları hastalıkları mütehassısı"

Yaygın İstiklâl Caddesi No. 586

Bursa Pa'arı Üstü Obanyan

Apart: Tel: 41235

Yazan: İskender F. SERTELLİ

- 60 -

eder.

Dedi. Fakat, Marta bu haberi - nöbetçilerden - herkes-ten önce duymuştu.

Marta, saatler geçtikçe Rüstemin hayaliyle uğraşmağa, o yamındaymış gibi, kendi kendine konuşmağa başlamıştı:

— Rüstemi beni çok seviyor musun? Benimle evlenmek ister misin? Bana evlilikten hiç bahsetmezdim. Bir gece: "Niğbolu muhasaradan kurtulursa, o zaman seninle evleneceğim!.. demiştin. Sonra Niğbolunun muhasaradan kur-

tulmayacağına inanarak, evlenmek meselesini kapamıştım. İşte, şimdi Niğbolu kalesi muhasaradan kurtuldu. Türk ordusu dünyayı hayrete düşüren bir zafer kazandı. Böyle bir zaman da sen meydanda olmalıydın, Rüstem!

Martanın çadırına Niğbolu da yararlıklarla tanınmış olan ihtiyar bir kadın hizmet ediyordu. Ayşe nine.. bu kadın, düşman kaleyi muhasaraya bağladığı günden beri Doğan beye hizmet ediyordu. Ayşe nineyi Doğan bey Martanın çadırına

ya. Padişahın göz attığı bir kadına nasıl el uzatabilir? Hem sen onu artık düşünmemelisin? Onu ölmüş gülmelisin!

Sonra birden gülerek Martanın yanına oturdu:

— Başına bir tali kuşu konmuş.. Bu kuşu ürkütürsen, pişman olursun! Rüsteme varsan bile, onun yüzünü belki yılda bir kere görürsün! Rüstem atılgan bir akımdır.. Seferder sefere, memleketten memleket ekoşar. Sen bu suretle bütün ömrünü yalnızlık ve ıztrab içinde geçirmiş olursun! Halbuki, padişah gözdesi olarak saraya gidersen, tasavvur etmediğin saadetler ayağının dibine serilecek.. Edirne sarayında kraliçeler gibi yaşayacaksın! Eğer bir tutam aklın varsa, onu unut ve omuzuna konan devlet kuşunu kaçırmamağa çalış!

(Devamı var)

Radjo

3.7.1941

12.33	Saz eserleri	19.45	Yurttan sesler
12.45	Ajans	20.15	Radjo gazetesi
13.00	Hafif türküler	20.45	Fasil heyeti
13.15	Karışık program	21.00	Ziraat Takvimi
18.03	Caz orkestrası	21.10	Fasil heyeti
18.30	Memleket postası	21.25	San'atkarlarımız
18.40	Piyasa şarkıları	21.40	Senfoni orkestra
9.00	Dertleşme saati	22.30	Ajans
9.15	Caz orkestrası	22.45	Dans müzigi
19.30	Ajans		

Rasit Rıza Tiyatrosu

Bu akşam Bağlarbaşı'nda, yarın akşam Kadıköy Süreyyada:
— BOBSTİL —
Komedi (3) perde

Halide Pişkin temsilcileri iştirak edecektir.

Beyoğlu Halk Sineması

Bugün matine 11, de, gece 8.30 da:
1 — Makine adamı. Seri Tekmil biriden.
2 — Dolu dizgin. (Kovboy).
3 — Miki.

OPERATÖR

Halid Ziya Konuralp

İKİNCİ CERRAHI DOÇENTİ

Beyoğlu İstiklal Caddesi Elhamra Apartmanı 1 Numarada

Her gün öğleden sonra 7 ye kadar

Telefon: 42204

Doktor Hıfzı Bakım

Dahiliye mütehassısı

Taksim: Talimhane

Güngör Ap.

Her gün öğleden sonra

GÖZ MÜTEHASSISI

Kemal Tarkan

Pazardan başka, her gün

ÖĞLEDEN SONRA

Taksim, Kamer Palas

1 nci kat

Telefon: 49313

Çocuk Hekimi

Ahmet Akkoyunlu

Taksim Talimhane Palas No. 1

Pazardan başka her gün saat 11

ten sonra. Telefon 40127

Göz Hekimi

Dr. Murat R. Aydın

Beyoğlu Parmakkapı, İman sokak

No. 2, Tel: 41558

Bu Basit GÜZELLİK REÇETESİNİ Tecrübe ediniz.

Aynı genç kızın bu tecrübeden evvel ve sonraki fotoğraflarına bakınız.

Ne idi

Ne oldu

Bayan M. S.
"Kendimi ay-
nada gördüğümde
âdeta gözle-
rime inanama-
dım. Cildim
eskişine nazaran daha taze daha açık
ve daha sevimli bir şekli aldı. Tenimin
yeni güzelliği, bütün arkadaşlarımın
gıpta nazarlarını celbetti... Diye itiraf
etti.

Siz de, yeni ve taze bir cilde, sayını
hayret bir tene malik olabilirsiniz.
Hemen bugünden bu genç kızın kul-
landıği pek basit tarzı tedaviyi tatbik
ediniz. Bu akşam yatmadan evvel,
yüzünüze ve boynunuza pembe renkte
ki Tokalon kremini sürünüz. Terakbin
de bütün dünyada meşhur bir cilt mü-
tehasssımın keşf ettiği olan ve "BIOCEL",
tabir edilen gayet kıymetli ve cazip
gençlik cevheri vardır. Uykunuzun her
dakikasında cildiniz, bu cevheri mas-
sedecek ve her sabah daha gençleş-
miş olarak uyanacaksınız. Ertesi sa-
bah (yağsız beyaz renkteki) TOKA-
LON kremini sürünüz. Bütün sıyah
noktaları giderir ve açık mesameleri
sıkıştırır, cildi yumuşatıp tazeleştir-
rir, kadife gibi tatlılaştırır. Bu basit
usulü - günde üç dakika - tatbik eden
her kadın birçok seneler gençleşme-
ye yeni güzellikte bir ten temine mu-
vaffak oluyor. TOKALON kremlerinin
müsmir neticeleri garantilidir. Aksi
takdirde paranız iade olunur.

Inhisarlar umum müdürlüğünden:

- 1 — Mevcut nümune mucidince 1000 metre kauçuklu şerit açık eksiltme usulüne satın alınacaktır.
- 2 — Muhammed bedeli 580 lira muvakkat teminatı 43,50 liradır.
- 3 — Eksiltilmiş 15.7.941 saat 9.30 da Kabataşta levazım şubesinde alım komisyonunda yapılacaktır.
- 4 — Nümune sözlü gegen şubede görülebilir.
- 5 — İsteklilerin eksiltme için satın alınan gün ve saatte yüzde 7,5 gücrümme paralarıyla birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (5398)

"Zannedirim majestene ben engel oluyorum.., demiş ve imparator bu söze sükûtle mukabele etmiş yani bu sözü kabul etmişti.

Bir başka defa Bismark Prus. yahûkûmetindeki bütün vazifele-
rini terkederek yalnız hariciye nezaretiyle uğraşmasına müsaa-
de edilmesini imparatorndan talep etti. İmparator bunu hemen ka-
bul etti. Ertesi gün başvekil iş arkadaşlarına yarı istifasını bildirdi. Bir kaç zaman sonra da artık bütün bu hâdiselerden yorgun ve bezgin bir vaziyette bulunan ihtiyar adam oğluna: "İmparator beni baştan atmak, benden kurtulmak istiyor.., dedi.

İmparator galebe ediyor ve başvekil gündengüne kuvvetten düştüğünü hissediyordu. Sonra da inanılmayacak şey vuku bul-
muştu. Bismark müsteşarları yazhanelerinde ziyaret ediyor, onların yanlarına oturuyor, ve

imparatora karşı küfürler savu-
ruyordu. Herkes hayret ediyordu. Öyle bir hali vardı ki sanki kendi müstahkem kalesi içinde dolaşan bir kumandana benzi-
yordu. Daha sonra Moltke'yi ve Valdersee'yi ziyaret etmişti. Hattâ eski düşmanı imparatori-
çe Fredriği bile görmeye gitmiş ti ve orada müşterek düşmanla-
rına karşı duyduğu kını boğalt-
mıştı. İntihabat günü eski cesaret ve kahramanlığını bulmuştu. Şimdi titreyen imparatordu..

Kayser Wilhelm'in HAYATI

YAZAN
EMİL LUDVIG

- 32 -

Nüfuzunu göstermek için sabah-
leyin tempelhofda askerlerine
resmigeçit yaptırmıştı. Yalnız
orada kendi muhafızları arasın-
da, kendini emniyette hissediyor-
du. Bir sel gibi rey sandıklarına
doğru koşan Burjova kitleleri
katışında korkuyordu. Ertesi
gün intihabatın neticesi öğrenil-
mişti. Kızıl liste bir buçuk mil
yondu. Sosyalistler üç mîli art-
mışlardı. İhtiyar silâhlanmağa ba-
-

ğı sıralarda imparator büyük
bir inkisarı hayal içinde bitkin
bir vaziyetteydi. İhtiyar, impa-
ratorum ilk intihabatta kay-
bettğini hissediyordu ve bu fi-
kir onu daha cesaretlendiriyor-
du. Aynı zamanda yeni vaziyet
onu yeni bir mücadeleye teşvik
ediyordu. Artık istifa edemezdi.
"Bu intihabattan sonra artık
sosyalist kanununu daha sert
bir şekilde sokmak icabediyor. Ve
askeri projeleri kabul ettirmek lâ-

zım. Belki intihabat kanununu
tadil etmek,devletin en büyük
düşmanı olan sosyalistlerden in-
tiha hakkını geri almak lâ-
zım.., İmparator son hareketin-
den dolayı vicdan azabı hissediy-
yordu. Fakat Buna rağmen söy-
le cevap veriyordu:

"Tebaa larımın arzularına ben
nasıl top sesleriyle cevap vere-
bilirim, halkın beni de büyük ba-
bam gibi kötü görmesini istemi-
yorum.."

Bismark: "Çok çabuk hareke-

te geçmek, çok geç harekete geç-
mekten iyidir.., diye mukabele
etti. Pek hiddetliydi: "Sosyal
demokrasiyi rekormlarla öldür-
mek imkânı yoktur. Er veya
geç ona silâhla karşı konula-
caktır.."

İmparator: "Ben kan içinde
yüzmek istemiyorum.., cevabını
verdi. Şaşkın bir haldeydi.

Bismark gayet soğuk bir
ısrarla:
"Majeste dedi. Şimdi almak
tedbirleri almaktan çekiniyorsunuz,
ileride çok daha şedit vasıtalar
kullanmak mecburiyetinde ka-
lacaksınız. Fakat ne olursa ol-
sun ben böyle bir mesuliyeti da-
ha fazla taşıyamayacağım.."
İhtiyar Bismark kendisini çok
kuvvetli hissediyordu. Ve bu il-
güncü tehdidin doğrudan doğru-
ya imparatorun kabine işledi-
ğinden emindi.

(Devam var)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 28 / 6 / 1941 vaziyeti

AKTİF

Kasa :		Lira
Altın: Safi Kilogram	72.604,515	102.124.058,03
Banknot		22.404.073,50
Ufaklık		590.499,84
Dahildeki Muhabirler :		
Türk Lirası	362.237,48	362.237,48
Hariçteki Muhabirler :		
Altın: Safi Kilogram	13.115,382	18.447.834,60
Altına tahvil kabul serbest dövizler		44.988.139,33
Diğer dövizler ve borçlu Kırling bakiyeleri		158.748.563,—
Hazine Tahvilleri :		
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı		21.683.011,—
Kanunun 6 - 8 maddelerine tevfi-kan Hazine tarafından vâki tediyat		270.727.347,19
Senedat Cüzdanı :		
Ticari Senedat	45.945.603,93	
Esham ve tahvilât cüzdanı :		
Deruhte edilen evrakı nakdiyenin karşılığı esham ve tahvilât itibari kıymetle		8.310.245,19
Serbest Esham ve Tahvilât :		
Avanslar :		
Altın ve döviz üzerine avans	4.741,69	
Tahvilât üzerine avans	7.808.722,—	
Hazineye kısa vad avans		
Hazineye 3850 No. kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	167.684.926,75	175.498.390,44
Hissedarlar		4.500.000,—
Muhtelif		9.178.419,24
Yekûn		40.142.400,77

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren.

PASİF

Sermaye		Lira
İhtiyat akçesi :		
Adi ve fevkalâde	7.822.019,15	
Hususi	6.000.000,—	13.822.019,15
İdevildeki Banknotlar :		
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfi-kan Hazine tarafından vâki tediyat		21.683.011,—
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi		137.065.552,—
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen		17.000.000,—
Reeskont mukabil ilâveten tedarik vazed.		250.000.000,—
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabil 3902 No.1 kanun mucibince ilâveten tedavüle vazedilen		118.000.000,—
MEVDUAT :		
Türk Lirası	74.519.697,15	
Altın: Safi Kilogram	877,150	1.233.782,03
3850 No. kanuna göre Hazineye açılan avans mukabil tevdi olu- nan altınlar:		78.124.167,90
Safi Kilogram	55.541,930	78.124.167,90
Döviz Taahhüdâtı :		
Altına tahvil kabul dövizler		—
Diğer dövizler ve alacaklı Kırling bakiyeleri		28.748.109,46
Muhtelif		106.629.073,08
Yekûn		840.142.400,77

İskonto haddi % 4 Altın üzerine avans % 3

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi: 265.
Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28.800 lıra ukramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbarab ve ihbaraz tasarruf hesabı açanlar 50 liran bulundulara senede 4 defa naklecek kura ile aşağıdaki plana göre ukramiye dağıtılacaktır.

4 adet 1.000 liralık 4.000 lıra	100 adet 50 liralık 5.000 lıra
4 . 500 . 2.000 .	120 . 40 . 4.800 .
4 . 250 . 1.000 .	160 . 20 . 3.200 .
40 . 100 . 4.000 .	

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ukramiye çıktığı takdirde % 20 taziyeyle verilecektir. Keşif: 11 Mart, 11 Haziran 11 Eylül, 11 Birincikânun tarihlerinde yapılır.

Otel yapılmaya elverişli kiralık bina

Ankara caddesinin en nuteber yerinde fevkalâde nazaretti ha-
vadar ve aydınlık bir bina kiralıktır.
Vakit gazetesi idarehanesine müracaat.

İstanbul Belediyesi İlanları

Tah.Bed.	İlk Temi.	
1741.80	130.65	Karaağaç mtesesatı buz fabrikası ve soğukhava mahzenleri ihtiyacı için almak 7 kalem boya le- vazımı vesaire.
2460.00	184.50	Motörlü vasaıt için almak 19 adet büyük, 11 adet orta ve 7 adet küçük yağ filitre cihazı
2612.24	195.92	Haseki, Cerrahpaşa, Beyoğlu ve Zührevi hastahklar hastanelerile Zeynepkâmil Doğumevinin yıllık ihtiya- cı için alınacak 6 kalem kuru erzak.
2370	177.75	Haseki, Cerrahpaşa, Beyoğlu ve Zührevi hastahklar hastanelerile Zeynepkâmil Doğum evinin yıllık ihtiya- cı için alınacak 1580 kilo tereyağı.
1050.00	78.75	Cerrahpaşa ve Beyoğlu hastanelerile Zeynepkâmil Doğum Evi için alınacak 1400 kilo birinci nevi Ada- na pamuğu.

Tahmin bedellerile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı
açık eksiltmeye konu muştur. Şartnameleri zabıt ve muamelât müdürlüğü
kalemünde görülebilir. İhale 7.7.941 pazartesi günü saat 14 te daimi encü-
mende yapılacaktır. İstihbaratın ilk teminat makbuz veya mektupları ve 941
rûna ait ticaret odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte daimi encü-
mende bulunmaları. (4988)

Bizzat kendisi saç kıvrırma makinesi kullanan kadın berberlerinin bu
hususdaki bilgilerinin ilimtihan tesbiti ve oadehu belediyeden ruhsatname
almaları, belediye zabırası, talimatnamesi hükümlerinden olduğu cihetle bu
gibi makine kullanan berberlerin makine ve sanayi şubesi müdürlüğünde
imtihanları yapmak ve imtihaında muvaffak oldukları takdirde lazımgelen
ruhsatnameyi almak üzere bir sırda ile belediye riyasetine müracaatları ve
1.8.941 tarihine kadar ruhsatname almamış olan berberlerin bu gibi makine-
leri kullanmaları men'ileceği gibi haklarında kanunî muamele yapılacağı
ilan olunur. (5394)

Temizlik işleri, mezarlıklar ve bahçeler müdürlüklerine ait hayvanların
yüklük ihtiyacı için satın alınacak 520'40 kilo arpa kapalı zarf usulüne eksilt-
meye konulmuştur. Macmuunun tahmin bedeli 49413 lıra 30 kuruş ve ilk te-
minatı 3706 liradır. Umumi ve husus şartname ve buna müteferri diğer ev-
rak 124 kuruş mukabilinde levazım müdürlüğünden verilecektir. İhale 7.7.941
pazartesi günü saat 15 te daimi encümende yapılacaktır.

Tahilperin ilk teminat makbuz veya mektupları 941 yılına ait ticaret o-
dası vesikalarile imzalı şartname ve kanunen ibrazı lazımgelen diğer vesaik
ile 2490 numaralı kanunun tarifi 1 çevresinde hazırlıyacakları teklif mek-
tuplarını ihale günü saat 14 de kadar daimi encümene vermeleri lazımdır.
(4798)